

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah. Velja za celo leto\$6.00 Za pol leta\$3.00 Za New York celo leto\$7.00 Za inozemstvo celo leto\$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in the United States. Issued every day except Sundays and legal Holidays. 75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 16. — ŠTEV. 16.

NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 20, 1921. — ČETREK, 20. JANUARJA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

Z NASILJEM SE NE OPRAVI NIČESAR

ITALJANSKI SOCIJALISTI SO HOTELI UMORITI ZMERNEGA VODITELJA, KI JE IZJAVIL, DA ZAVRAČAJO RADIKALCI V AMERIKI POLITIKO NASILJA. — AMERIKA BAJE NIMA NOBENE ARMADE.

Leghorn, Italija, 19. januarja. — Pričakovati je bilo še tekom dananjega dne sklepov glede politike italjanske socialistične stranke, tikajoče se uporabe nasilja, da se polasti kontrole nad vlado in sicer na tujakšnem kongresu te organizacije. Napovedalo se je vnaprej, da bodo komunisti izstopili iz stranke, če bodo zmagali zmeri, ki so mnenja, da se socialisti lahko polaste vrhovne sile s parlamentarnimi sredstvi.

Včerajšnja seja je glede nasilnosti presejala vse viharne sestanke, katere je imel kongres, odkar se je sestel preteklo soboto. Tudi ni bil dospel do svojega vrška, ko je Vincenzo Vacireca, socialistični poslanec iz Sicilije ter prejšnji pisatelj in predavatelj v New Yorku, svetoval kongresu, da naj sledi vodstvu zmernih.

— Vi hočete revolucijo z nožem, — je rekel Vacireca ter se obrnil proti Bombacci-ju, načelniku ekstremistov, ki je sedel v neki loži ter potegnil žepni nož iz svojega žepa.

— Jaz hočem revolucijo z revolverjem, — je odvrnil Bombacci in potegnil pri tem iz svojega žepa revolver, katerega je nastavil na Vacireca.

Ta dogodek je imel za posledico velikansko zmešnjavo. Demonstracije so trajale celih 35 minut. Bombacci se seveda ni hotel poslužiti revolverja, katerega je potegnil iz žepa.

Vacireca je ostal popolnoma miren vsprič tega dogodka. Sedel je na svoj stol ter mirno kadil cigareto, dočim je čakal, da se kraval poleže.

Čuti je bilo spore po celem gledišču in številni, ki so skušali nastopiti v ulogi posredovalcev in miriteljev, so bili potisnjeni na stran. Čuti je bilo klice "rdeče straže" in druge laskave naslove in medtem so skušali častniki zborovanja napraviti red.

Vacireca, ki stoji na strani zmernih, je nadaljeval svoj govor, potem ko se je hrup polegel ter rekel:

— Politika nasilja je proizvedla le izjalovljenje, bedo in lakoto. To je napačna politika, ki se je izjalovila, kjerkoli so jo preiskovali. Zgodovina komunističnega nasilja kaže, da je izginilo, kakor hitro so bile izžrpane njegove sile.

— Ozrite se na delo ameriške I. W. W. organizacije kot bojevit roko proletarijata. Skozi petnajst ali dvajset let se je postavljala ta najbolj odločna zagovornica nasilja ter si upala izvrševati čine nasilja s plamenico, smodnikom in dinamitom. Številni člani te organizacije so za svoja dejanja zaprti v ječah za dolgo vrsto let. Potem ko so videli izjalovljenja, katerih so bili deležni, so člani te organizacije na svoji konvenciji tekom preteklega decembra popolnoma zavrnili politiko nasilja, za katero so se prej zavzemali.

— Našli so po teh letih najbolj nasilnega odpora proti ameriški kapitalističnemu razredu, da se to ne izplača. Prav nič niso napredovali ter zgrešili svoj cilj.

Neki komunist je ob tej priliki zakrčkal:

— V Ameriki nimajo nikake armade.

— Ne, — je nadaljeval Vacireca, — nimajo nobene armade kot je naša, sestavljena iz vpklicanih delavcev. Imajo pa armado 150 tisoč vojakov po poklicu, ki je bolj lojalna državi kot pa je armada, obstoječa iz delavcev. Ti vojniki dobivajo dobro plačo in če je treba, se vlada lahko zanese nanjo. Ni je bolj nacionalistične države na svetu kot je Amerika.

— Zadoštujte omeniti le dejstvo, da je bil Evgen Debs poslan za deset let v ječo, ker je le odprl svoja usta proti vojni in da ne stori predsednik Wilson, kljub svojim idealom, nobenega koraka, da bi ga oprostil.

Omenitev imena Debsa se je sprejelo po celi zbornici z velikanskim navdušenjem.

DVA SINNFENERJA USMRČENA. GROZNA DRUŽINSKA ŽALOGRA.

Dublin, Irska, 19. januarja. — Angleži imajo v Ballykinler okraju posebno kampo, kamor pošiljajo obsojene člane Sinn-Fein organizacije.

Včeraj sta bila v tej kampi ustreljena dva moža.

Z jetniki Angleži izvanredno slabo postopajo.

NEHVALEŽNI DUNAJČANI.

Dunaj, Avstrija, 19. januarja. — Pred par dnevi so udrli vlomilec v urad ameriških kvekerjev, ki vrše tukaj z velikim uspehom svoje pomožno delo.

Več kot milijon kron je padlo tem vitezom v roke.

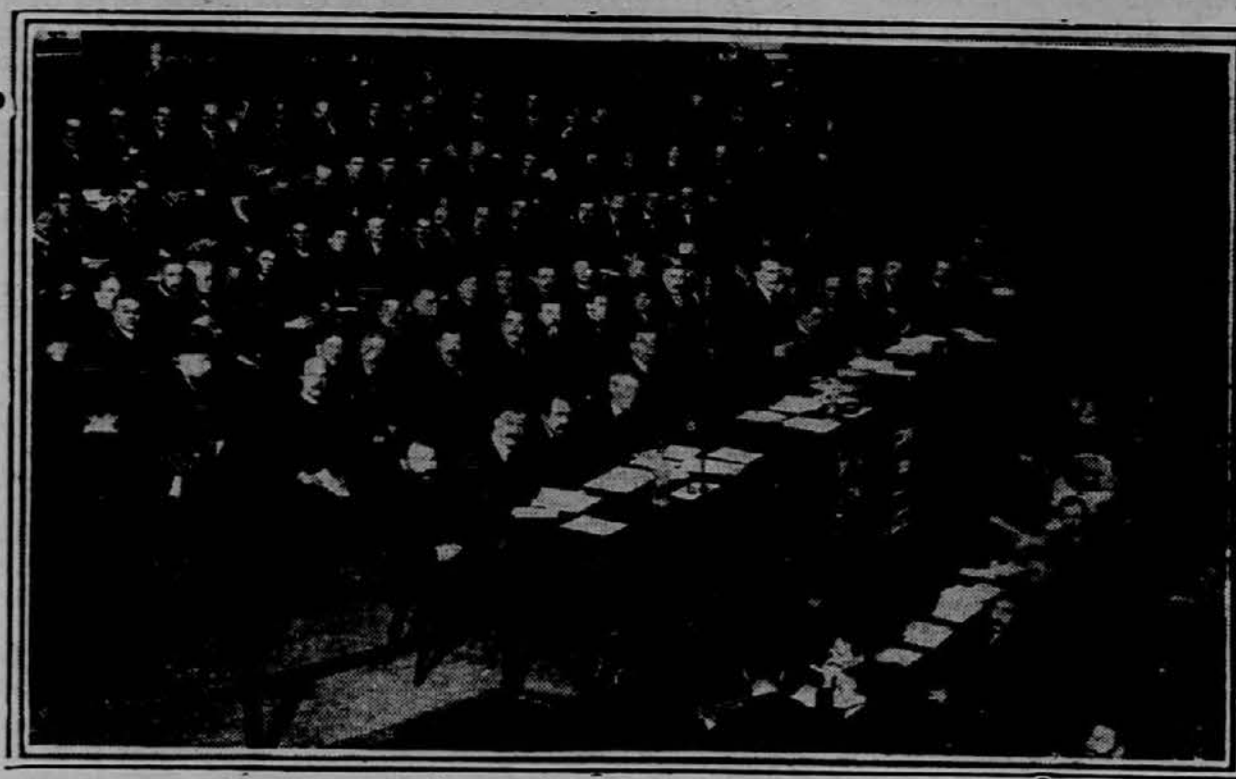
VELIK POŽAR V HALIFAXU.

Halifax, N. S., 19. januarja. — V središču mesta je uničil danes ogenj prodajalno Morton in Thomson. Poslopje je pogorelo do tal.

Škoda znaša \$150,000.

ZDRAVSTVENO STANJE BIVŠE NEMŠKE KAJZERICE.

Doorn, Holandska, 19. jan. — Dr. Haehner je včeraj izjavil, da je bivša nemška cesarica izvanredno slaba ter da je neprestano napol v nezavesti.

ZBOROVANJE IRSKE DELAVSKE DELEGACIJE.

SLABA POROČILA IZ DELAVSKEGA SVETA

Po mnogoterih krajih hočejo delavcem skrajšati plačo oziroma uvesti petdnevno delo.

Iz Pittsburgha prihaja poročilo, da je vodstvo Pennsylvania železnice sporočilo vsem svojim uslužbenecem, torej uslužbenecem na vlakih, brzojavnim uradnikom, skladiščnikom, delavcem na progi in nakladalcem blaga, da se bo moralo 272,000 uslužbenecv zadovoljiti z dvajset odstotnim znižanjem plače, če ne bodo privolili v to, da delajo en dan na teden manj kot dosedaj. Ob istem času bo železnica skrajšala svoje pisarniške osebe za petdeset odstotkov.

Iz Spokane, Wash. se poroča, da bo Northern Pacific železnica še pred koncem tega meseca uvedla pet dni trajajoči delavni teden za vse svoje uslužbenecv. Kot vzrok se navaja slabe kupčije.

Mexico City, Mehika, 19. jan. — Kongres Pan-ameriške delavske federacije je med drugimi predlogami sprejel soglasno tudi predlog, da se prizna ženskam polno erakopravnost z moškimi, ter jim dovoli zastopstvo tudi na zborovanjih. Ideja izmed sprejetih predlogov se tiče izobrazbe delavskih mas, posebno v Mehiki ter južno-ameriških republikah.

BOLJŠEVIKI SO VSTANOVILI NOV RED.

Pariz, Francija, 19. januarja. — Soglasno z neko brezlično brzojavko iz Moskve so ustanovili boljševiki vojaški red po imenu "Red rdeče zastave". To odlikovanje sta dobila prva dva generala Bureny in Leo Kamenev.

Prvi je poveljnik boljševiške kavalrije, drugi je pa pred kratkim posloval kot boljševiki trgovski komisar v Londonu.

VELIKO POLJAKOV SE HOČE IZSELITI V AMERIKO.

Washington, D. C., 19. jan. — Ameriški Rdeči Križ naznanja, da je dospel v pristanišče Gdansk dvajset tisoč poljskih beguncev, ki se nameravajo izseliti v Ameriko.

Neprestano prihajajo novi begunci.

PREDSKUPNJE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Gariškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasledeno po italjanski armadi.

Včeraj smo računali za pošiljate italjanskih lir po sledečih cenah:

50 lir	\$ 2.30
100 lir	\$ 4.10
300 lir	\$ 11.70
500 lir	\$ 19.50
1000 lir	\$ 38.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, mesnja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dosepe v roke.

Denar nam je poslani najbolj po Domestic Postal Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Za vsa pojasnila se je obrniti na znano zanesljivo tvrdko Frank Sakser.

Tvrdba Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

KRALJ BORIS IN RUM. PRINCEZINJA

Princ Karol je zanimal poročila, da je princesinja Marija zaročena z bulgarskim vladarjem.

Atena, Grška, 19. januarja. — Poročila, da je rumunska princesinja Marija zaročena z bulgarskim kraljem Borisom prav tako kot prej razširjena poročila, da je mogoče zaročena s srbskim regentom, princem Aleksandrom, je danes tukaj zanimal njen brat, princ Karol.

— To niso nič drugega kot fantastične časnikarske storije, — je rekel princ smehljaje, — in kralj Konstantin in ostali smo se temu že prav iz sreča smejali. Ta poročila so v resnici preveč bedasta, da bi jih bilo treba dementirati. Boris je odličen dečko, a njegova poroka z mojo sestro je nemogoča.

Princ Karol je nasprotoval časnikarskim poročilom, ki so opisovala njegovo lastno poroko z grško princesinjo Heleno ter poroko njegove sestre Elizabete z grškim princem Jurijem kot politično kombinacijo. Rekel je, da gre izključno le za stvar sreče. (Al pa ne.) In sicer še ne ve, kdaj se bo vršila poroka, vendar pa domneva, da v Atenah in sicer še tega meseca in da se bo vršila poroka njegove sestre v Bukarešti še nekoliko prej. Rekel je, da se bo datum odločilo v petek, ko bo dospel v Atene rumunski crimonijski mojster.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Gariškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasledeno po italjanski armadi.

Včeraj smo računali za pošiljate italjanskih lir po sledečih cenah:

50 lir	\$ 2.30
100 lir	\$ 4.10
300 lir	\$ 11.70
500 lir	\$ 19.50
1000 lir	\$ 38.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, mesnja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dosepe v roke.

Denar nam je poslani najbolj po Domestic Postal Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Za vsa pojasnila se je obrniti na znano zanesljivo tvrdko Frank Sakser.

Tvrdba Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

KEMAL PAŠA PROTI GRKOM

Voditelj turških nacionalistov je odšel na fronto pri Brusih, da zavrne napad grških čet.

Carigrad, Turčija, 19. januarja. — Mustafa Kemal paša voditelj turških nacionalistov, je odpotoval iz Angore v Ušak v namenu, da vodi tam operacije proti grškim silam.

Anatolski listi pozivljajo Kemala, naj zavzame Brus, ki leži nekako 55 milj južno-iztočno od Carigrada in naj požene Grke s turškega ozemlja.

Pristaši Mustafa Kemala izjavljajo, da je pokrajina med Pandomo in Balkesirjem v uporu proti Grkom. Turški nacionalisti so baje požgali številne grške vasi v Mali Aziji tekom proslavljenja, ki je sledilo zmagi, izvojevani pred kratkim nad Grki.

Glasi se, da je padlo nacionalistom v roke 27,000 sovražnikov, z poročila, ki so dospelja semkaj, kažejo, da je znašalo število grških sil, zaposlenih v boju pri Eskesehir, nekako 20,000 mož.

Turški nacionalisti so pripravljani pogajati se z zavezniki glede uravnave, — soglasno z nekim sporočilom iz Angore in v potrditve tega se navaja izjava Hamed Muhtar beja, komisarja za zunanje zadeve v kabinetu Mustafa Kemala. V tozadevni izjavi se glasi:

— Mi smo pripravljani sprejeti službo kake nevtralne sile, ki bi opravljala službo posredovalca, — je rekel. — Pogajanja se lahko pričnejo takoj, kakor hitro se bo stavilo tozadevni predlog.

NOVA MADŽARSKA STRANKA

London, Anglija, 19. januarja. — Grof Julij Andrassy, je ustanovil v Budimpešti novo politično stranko, ki zahteva povratek prejšnjega kralja Karola na prestol ter zopetno zvezo z Avstrijo. Tako se glasi v nekem sporočilu z Dunaja na Reuterjev urad.

Poročilo dostavlja, da je skušala nova stranka dobiti pomoč Židov s tem, da jim je obljubila, da se bo pustilo vsako nadaljno antisemitsko-propagando.

President Wilson

ki bi imel odpluti 9. februarja, odpluje 8. februarja.

Potniki, ki so namenjeni potovati s tem parnikom, naj uredijo svoj odhod tako, da so v našem uradu v petek 4. febr. jutraj.

Za vsa pojasnila se je obrniti na znano zanesljivo tvrdko Frank Sakser.

Tvrdba Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Frank Sakser.

Frank Sakser.

Frank Sakser.

Frank Sakser.

D'ANNUNZIO SE JE HOTEL DVAKRAT USMRTITI

PONORELI PESNIK JE BIL VEDNO PREPRIČAN, DA ITALIJA NE BO NASTOPILA PROTI NJEMU Z OROŽJEM. — KO SE JE HOTEL ZASTRUPITI, SE MU JE BAJE PRIKAZALA MATI. — NA REKI JE IMEL FRANCOŠKO LJUBICO.

Milan, Italija, 19. januarja. — Včeraj popoldne je odpotoval Gabriel D'Annunzio z Reke. V avtomobilu se je podal na Opčine, severno od Trsta. Kam se bo sedaj podal, zaenkrat še ni znano.

Neka njegova prijateljica opisuje v rimski "Epoi" njegove zadnje dneve na Reki. Pravi, da mu je bilo najbolj mučno, ker se ni mogel odločiti, kam bi šel.

On je bil vedno prepričan, da Italija ne bo nastopila proti njemu z orožjem. Ko se je pa to zgodilo, je čisto obupal ter se je hotel usmrtiti.

Samomorilne misli je imel že začasa vojne. Tako je naprimer tedaj, ko se je dvignil v aeroplanu nad Dunaj, imel pri sebi dozo hudega strupa. Sam je povedal pisateljici, da bi se bil prav gotovo zastrupil, če bi se mu ne bil v usodepolnem trenutku prikazal duh njegove matere.

Pisateljica dostavlja, da mu je zadnje dni na Reki sladila neka francoska igralka, ki je bila obenem tudi gospodinja njegovega stanovanja.

Jako mu je bila tudi naklonjena slavna pianistka Louisella Baccara.

ČRNCI SO HOTELI LINČATI HABSBURŽANI SE NE SMEJO NIKDAR VRNITI — PRAVI GROF SFORZA

Detroit, Mich., 19. januarja. — Policija je v pretekli noči rešila James Crockerja iz rok nekako dvestotih črnecv, ki so se zbrali pred njegovim domom ter zahtevali, naj pride ven ter se pusti linčati.

Soglasno z izjavo policije je Crocker baje izumil neki stroj in si izposodil od svojih črnih bratov deset tisoč dolarjev. "Delničarjem" je seveda dal delnice. Osleparjeni črnci izjavljajo, da je nabral Crocker najmanj \$30,000 in da je nameraval v kratkem zapustiti mesto, ker so mu postala tla prevročja.

Crocker-ja je spravila policija na varno ter izvedela, da je bil z mesecem decembrom preteklega avgusta izdan varant za njegovo aretacijo, ker je prodajal delnice brez odobrenja tozadevne državne komisije.

RUSI Z AMERIŠKIMI ZASTAVICAMI.

Chicago, Ill., 19. januarja. — Sedem in petdeset Rusov, ki se nahajajo na poti od tukaj v Rusijo, nosi majhne ameriške zastavice in ti Rusi izjavljajo, da se sicer zavzemajo za principije ameriške prostosti, da pa so se morali kljub temu opovedati prostovoljno Ameriki ter sprejeti sovjetsko obliko vlade. Pravijo, da ne simpatizirajo z boljševizmom, da pa se vračajo, ker ne morejo spraviti v Ameriko svojih žena, ljubice ali družin.

CHICAGO, ILL., 19. JANUARJA.

Sedem in petdeset Rusov, ki se nahajajo na poti od tukaj v Rusijo, nosi majhne ameriške zastavice in ti Rusi izjavljajo, da se sicer zavzemajo za principije ameriške prostosti, da pa so se morali kljub temu opovedati prostovoljno Ameriki ter sprejeti sovjetsko obliko vlade. Pravijo, da ne simpatizirajo z boljševizmom, da pa se vračajo, ker ne morejo spraviti v Ameriko svojih žena, ljubice ali družin.

Odpotovali so v Halifax, kjer bodo vkrcali ter odšli proti Hamburgu. Od tam bodo šli preko Brogušac spopadli oboženi prekopnega na litvinsko mejo in od tam v sovjetsko Rusijo.

V celi družbi se nahaja le ena ženska.

KREVAV SPOPAD V GORNJI ŠLEZIJ.

London, Anglija, 19. januarja. — Neka brezlična brzojavka iz Berlina poroča, da so se v okraju Brogušac spopadli oboženi prebivalci s plebiscitno policije.

Na obeh straneh je bilo precej oseb ranjenih. — Boj je trajal več ur.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in zlorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakoniti bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane zapreke starim izkušenim in premožnim tyrdkam; kako bo pa malim, neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljate se zadnji čas po novi zvezi in na novi način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Včeraj smo računali za pošiljate jugoslovanskih kron po sledečih cenah:

300 kron	\$2.35	1,000 kron	\$ 7.50
400 kron	\$3.10	5,000 kron	\$37.25
500 kron	\$3.85	10,000 kron	\$74.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dosepe v roke.

Denar nam je poslani najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Tvrdba Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

SILOVENIAN DAILY
Owned and Published by
AMERICAN PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Office:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvenim nedel in praznikov.

Ca celo leto v celoti za Ameriko	Ca New York za celo leto	07.00
In Canada	Ca pol leta	03.00
Ca pol leta	Za izmenitve za celo leto	07.00
Ca štiri leta	Ca pol leta	03.00

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Published every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$4.00

Advertisement in agreement

Postal laws require that persons to be prohibited. Denar and se blagovni pošiljki se Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam pošljeno bivašče naznanj, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2278

Ententa in rusko vprašanje.

Med Anglijo in Francijo vlada že delj časa nesoglasje glede temeljnih vprašanj svetovne politike. Glavni predmet francoskega časa pisja je diskusija tega vprašanja. Francoski žurnalisti menijo, da Anglija dela očitno proti interesom Francije, kar pa Anglije seveda ne vzmira. Profesor Pinon je to razjasnil v nekoliko sentimentalni obliki na sledeči način: — Ako Francija sklepa aljanse, smatra to za ljubavno (?) zvezo in misli, da mora biti dosmatna kot zakon. Nasprotno vidijo Angleži, miren, trezen in brezstrasten narod, v zvezi z drugo državo samo trenutno potrebno sredstvo za doseg svojega cilja. Anglež je šel v vojsko, da odstrani konkurenco Nemčije na morju, zato se je zvezal s Francijo, ki je slučajno imela istega nasprotnika. Vojna je končana, konkurenta ni več, sedaj Anglija po svoji tradiciji smatra za naravno, da je vojna zveza izgubila svoj pomen in da ima popolnoma proste roke. V teh dveh nazarjih tihoji vzroki nazidevne nesoglasja med obema vladama in tako se morajo razlagati bridki, ljubosumni občutki, ki jih pošilja baje zapuščena, varana francoska sopraga čez morje tja svojemu mrzlemu soprogu, ki jih ne more in ne more razumeti.

V katerih točkah vlada nesporazum med Londonom in Parizom?
1. V vprašanju nemške vojne odškodnine;
2. v vprašanju zunanje politike napram sovjetski vladi v Rusiji;
3. v takozvanem vzhodnem problemu, ki je nastal po Severskem miru s Turčijo vsled vrnitve kralja Konstantina na grški prestol.

Oglejmo si, kako stoji stvar z Rusijo.

Razmerje je čudovito: blokada traja dalje, v Londonu sedi boljševiška komisija, ki se pogaja za trgovske zveze med Rusijo in Anglijo. Amerika izdaja bule proti boljševizmu, zraven tega si pa pusti dati od sovjetske vlade trgovske koncesije v Sibiriji. Italija je že v trgovskih zvezah, medtem ko Francija išče med neštevilnimi ruskimi begunci, ki se nahajajo v Parizu, vojskovodjo, jim daje denar in blago in bodri k boju proti moskovski diktaturi. Anglija stoji tik pred podpisom trgovske pogodbe, ko Pariz prizna barona Wrangla kot pravnega vladarja Rusije in ko boljševiki naskakujejo varšavsko obzidje. Nesoglasje ne more biti očitnejše in daje obilo prilike francoskemu časopisju, da Angliji očita v tej ali drugi obliki izdajstvo.

Kar se tiče Anglije, si je treba predočevati, da je tradicionalna nasprotnica Rusije, ki ogroža indijski imperij. Ako je po boljševiški revoluciji proti Leninovi vladi, je bilo to samo nadaljevanje njene politične zgodovinske smeri. Ni čuda, ako vidimo Anglijo na tihem sodočati pri osamosvojitvi malih baltičkih držav: Litve, koje armada ima 4 angleške generale in 400 angleških tankov, Estonije in Letonije, tako da je Rusija zdaj na severu odrezana od pomorskega obrežja. Anglija pa ima tam dobrih trgovskih postojank. Mesto Gdansk se ni dalo Poljski, ker bi si pozneje utegnil ruski imperalizem prisvojiti pristanišče ali ker bi kakrat Poljska znala biti v tesnih gospodarskih zvezah z novo Rusijo.

Carigrad je Anglija hotela zasedati sama, da tudi tukaj za vedno zapre pomorsko pot ruskemu plemenu. Egejsko obrežje se je izročilo Grški, ker bi Rusija lahko obnovila svoje stare zveze z Bolgarijo. — Ob Kavkazu je hotela zasesti petrolejske vrelce in podpirati osamosvojitve kavkaških držav, da tudi tukaj zapre Rusiji izhod na svet preko Perzije. Ko se ji je posrečilo bivši ruski teritorij zabarikadirati, vidi samo brezmejno nekulturno rusko zemljo, katere se kakor nalašč ponuja njeni eksploataciji, treba samo hiteti, da Anglije v tem ne prehiti Nemčija. Zakaj Angleži in Nemei so izvrstni poznavalci ruske duše in, dasi se morebiti motijo, menijo enako kakor mnogi Rusi sami, da si Rusija nikoli ne opomore brez tujezemske pomoči in varuštva.

To je bil en vzrok spravljenega obnašanja Anglije napram Rusiji, katerega je Čičerin duhovito ironiziral v svojih notah na londonško vlado.

Moskovska vlada pa je pokazala veliko moč svoje armade in svoje idejne propagande. Baltičke države je pritegnila v prijateljski krog razne nacionalne armade je pomedila iz svojega teritorija, preko kavkaških držav pa se njena politična moč in njena idejna propaganda razširja med azijski svet. Boljševiki so pričeli prilagovati celemu muslimanskemu plemenu o svobodi in enakopravnosti. Muslim v Indiji je v nevarnosti, da ga ogreje ta evangelijski, da se dvigne in otrese angleškega gospodstva.

Tudi to je vzrok, zakaj je angleška vlada začela iskati stikov z Rusijo in je pripravljena, obnoviti trgovske zveze s sovjeti, da ustavi svoje propagandno delo.

Ce presojamo položaj Francije, bomo našli, da veljajo za njene razmere do Rusije popolnoma drugi vidiki. Glavna njena naloga je, da se zavaruje proti Nemčiji, proti kateri ima strašno orožje v versailleskem miru. Nemčija na drugi strani pa ne kaže, da bi bila popolnoma strta in se pripravlja na novo vojsko, ki naj bo revanša za ponižanje 1918.

Ker je njen najvišji cilj, da ima hrbet napram Nemčiji zavarovan, se trudi Francija, da bi jo izolirala. Odtod projekti v zvezi Bavarska — Avstrija — Ogrska, drugi projekt o donavski federaciji na jugu nemškega "reicha", na vzhodni strani pa jo hoče obkoliti z močno Poljsko, katero brani z vsemi sredstvi. Ker pa je sovjetska vlada polna nemških agentov in ker vlada gotovo tih sporazum med nemško vlado in sovjetsko republiko, v Franciji, da je obtož Poljske med Nemčijo in rdečo armado neobhodno potreben za obstoj Francije. Nadeja se za tudi, da se Rusija otrese nemškega vpliva, ako se otrese boljševikov. Zato ne neha in ne neha podpirati protirevolucionarne, bodisi te ali one vrste, samo da so proti boljševiki, in dimes, ko je padel Wrangel, išče novih voditeljev in iz zelo zanesljivih virov se čuje, da se pripravljajo nova ekspedicija na baltičski obali. Ako se Nemčija in Rusija združita, potem gre versailleski mir po vodi, in na razvalinah Poljske se bo delal vojni načrt za Ren. Iz tega vidika je francoska vladna politika napram Rusiji popolnoma razumljiva.

Drugi vir francoske intrasigentnosti napram Rusiji, ki bi se sama najprej otrešla diktature, ako bi ji dali mir, je dejstvo, da je ruska carska blagajna bila težka dolžnica francoskega zaklada. — Nadalje so francoske banke imele velikanske množice kapitala v ruskih podjetjih, železnih, premovalniških itd. Francoski podjetniki sami so imeli v svojih rokah veliko filijalk. Ves ta denar, ki po sedenjem kurzu znaša več milijard, je izgubljen. Prvic je sovjetska republika kratkoma anulirala carske dolgove, banke in podjetja pa je podržavila. Francoska je stavila kol pogoj za vzpostavitev tr-

govinskih zvez z Rusijo v septembru 1920, da se priznajo stari dolgovi, o čemer pa nočejo seveda sovjeti ničesar slisati.

Anglija in Francija imata torej povsem različne vidike glede na Rusijo in ni čuda, da se ne moreta sporazumeti in se tudi ne bosta. Mrzli Afrikaner ne razume strahu in skrbi Francije, on je zavarovan po morskih valovih in hoče kupčevati, ta pa si ne more tolačiti lahko mišljenosti svojega zaveznika, s katerim sta ramo ob ramo bojevali zmagovalni boj "za svetovni mir, za pravico in svobodo".

Slovenske novice.

Milwaukee, Wis.
13letna Franciška Hren, hčerka Franka in Helene Hren iz 483 Virginia St., je rešila neko ungan-ko, ki je bila priobčena v Mashart Magazinu in za katero je bila razpisana nagrada. Deklica je bila toliko srečna, da je bila izžrebana ter je dobila kot nagrado Fordov avtomobil v vrednosti \$500—600. Poročno dovoljenje so dobili: Ignacij Markovič, 4012 Clybourn St., in Roza Čuvaj, 1652—21st St.; Mihael Brisovac, 3026 Canal St., in Ljuba Gojčič, 174—41. St.; James Vrančič, Wauwatosa, in Katie Fabjančič, West Allis; Anton Pungarčar, 432—54. Ave., in Rozalija Miklič, 436—54. Ave.

Storklja je vasaovala pri družini Mat. Udovič na 53. Ave., kjer je pustila za spomin čvrsto hčerko, Frank Koren, ki je bil nedavno kaznovan z globo \$25 za nepostavno prodajanje nealkoholnega piva. Je dobil kazni znižano na \$10. Znižanje kazni je pripravil sodnik Page mestni pomožni pravdnik R. Jacekles.

Ernst Kaiser, mlad, neizkušen ropar, je 11. januarja zvečer ob 7. uri vstopil v zlatarsko trgovino Stefana Belobrajčiča na 519 1/2 Wells St., z revolverjem prisilil njega in njegovega sina, da sta dvignila roke, ter nato s plenom \$5 pobegnil. Policija je bila takoj alarmirana ter je pričela sledovanje. Že v pol ure je bil bandit ujet na vogalu Grand Ave. in 7. St.

Adam Vrabeč iz 462—8. St. je napadel 18letno Josipino Zibik iz 314—4. St. Sletno njene izpovedi jo je Vrabeč spremljal do doma ob 11. uri ponoči. Ko sta bila v bližini njenega doma, je jo s silo vlekel na neko dvorišče z namenom, da bi jo posilil. Na njeno kričanje je prišel policaj Arthur Grundeman nje na pomoč. Ko ga je Vrabeč zagledal, je zbežal ter mu ušel. Ko se je kasneje vrnil, je videl, da ga policaj še čaka. Spet je poskušal pobegniti, toda policaj je streljal za njim ter ga težko poškodoval. Sedaj leži v Emergency bolnišnici, a kasneje bo obtožen hudega nasilstva.

Virginia, Minn.
Katarina Vivoda je podala tožbo za ločitev zakona od svojega moža Johna Vivoda. Sodnik Freeman je pa spoznal, da leži krivda za slabo ravnanje in pretepanje žene večinoma pri njej, zato ni dovolil ločitev zakona.

Prošnja za ponovitev sodnega postopanja v tožbi Bare Matekovič proti George Miheliču je bila po sodniku Freemanu odklonjena. Kakor je znano, je Bara Matekovič vložila proti Miheliču tožbo za odškodnino, ker ji je ranil srce s tem, da ji je obljubil, da jo poroči, toda obljubo je prelomil. Sodišče ji je prisodilo "balzama" v znesku \$6000. Ker se mu je odškodnina zdela previsoka, je Mihelič prošil za ponovitev obravnavne, kar pa je sedaj sodišče odklonilo.

Tomaž Alar, star 28 let, čegar žena in eden otrok živita v stari domovini, se je smrtno ponesrečil v Messabe Pit rudniku. Neko železo ga je pritnilo v bok s tako silo, da je kmalu zatem umrl v More bolnišnici, kamor so ga hitro odpeljali.

Mike Kelly, načelnik policije v Mountain Iron, je bil aretiran, ker je imel v svoji posesti nekaj "ta kratkega". Izgovarjal se je, da ga je imel zgolj za lastno uporabo. Stavljen je bil pod \$1000 varščine. — Rudolf Zidar, kateremu se očita enak "pregrešek", je bil stavljen pod \$2000 varščine, ki jih pa ni mogel položiti. — Tudi Tomaž Malenkovič iz Chisholma je prišel pred sodišče, ker je kršil nesrečni 18. amendment.

Nashwan, Minn.
John Stonvič je bil aretiran, ker je baje streljal na Vukmeroviča, ne da bi ga bil zadel. Takoj po prvem strelu ga je Vukmerovič s pestmi in palico dobro nabestil, da mu je prizadel več telesnih poškodb. Oba sta sedajneji prišla v luknjo ter sta bila stav-

ljena pod varščino. Stonvič iste ni mogel položiti ter je moral ostati v zaporu, medtem ko so Vukmeroviča njegovi prijatelji rešili, da je na prostem.

Hibbing, Minn.
Niek Radovič je bil aretiran od tukajšnje policije v svrhu, da se preišče njegovo duševno stanje, ker je na sumu, da je umobolen.

Milton, Wis.
Tukaj je umrl B. Kovčan iz Lake pri Zagorju ob Savi. Zapuščena žena in 4 nedoraste otroke.

McKinley, Minn.
Tukaj je umrl Rudolf Markovič. Pogreb je bil na Gilbertu.

Rock Springs, Wyo.
Iz Jugoslavije prihajajo senkaj zala dekleta, ki se preecj hitro seznanjajo s tukajšnjimi fanti in sklepajo zakone. Pred par tedni je prišlo senkaj deklet po imenu Josipina Šuštar in sedaj je že poročena. Dekleta, ki pridejo iz starega kraja, so tukaj najbolj v časti. Pod okni, kjer stanujejo dekleta, došla iz stare domovine, pozno v noč krožijo avtomobili in se sprehajajo fantje. Dekleta lahko zbirajo fante, kakršne hočejo imeti: velike, srednje, male.

Ely, Minn.
Osemletni sinček Jakoba Varoga je bil dne 10. januarja tako nesrečno zadet od tovornega avtomobila, da je bil na mestu mrtev.

Chicago, Ill.
Poročili so se v slovenski cerkvi sv. Stefana: Joseph Omerza in Frances Jare. Priči sta bili Leo Jurjevce in John Kočevar. Ženin je doma iz Cerklj na Dolnjem skem in je ekspert moving picture operator. — Dalje sta se poročila Math. Zalisk in Rose Tibout. Poroča je bila popolnoma po običaju prekmurskih Slovencev. Dolga vrsta družin in tovarišev je naredila lep utis. — Enako se je poročilo splošno znani gostilničar prekmurski Slovenec Stefan Jakšič z Marto Herman, ki je šele pred kratkim prišla iz Prekmurja senkaj. — Dalje sta se tudi poročila John Koroša z A. Turkovo, doma iz ljutomerskega okraja.

Veliko novih družin iz starega kraja in drugih krajev Amerike se je naselilo v Chicago okrog slovenske cerkve. Samo v farni šoli je 25 otrok, ki so pravkar prišli iz Jugoslavije. Veliko prekmurskih Slovencev pa pričakuje svojih družin v kratkem od doma.

Boljševiška propaganda v Italiji.

"Giornale d' Italia" omenja Giolittijev in Lloyd Georgejev opomin ruski sovjetski vladi, naj ne širi boljševizem v Poljski in smatra, da bi bilo bolje, ako bi Giolitti pazil na ruske agente, ki razširjajo boljševiško propagando v Italiji. List pravi dalje: Sprejeli smo Vodovosova, ruskega trgovskega agenta, toda on se ne ponaša samo z gospodarskim vprašanjem. Govorilo se je, dementiralo in zopet potrdilo, da je šel skupno z maksimalističnim poslancom Buceo v Trst, kjer se je razpravljalo o denarni pomoči za italjansko komunistično časopisje. On sam je izjavil, da je v svojih stikih z italjansko komunistično stranko in da sme dopisovati s svojo vlado v sifrah ter da je popolnoma zadovoljen s prostostjo, ki jo uživa v Italiji. Ako pride še diplomatični zastopnik sovjetske vlade v Moskvi, si lahko mislimo, kakšno revolucionarno gnezdo se bo ustvarilo v Italiji. Vlada mora zabraniti vsako vmešavanje tujih agentov v notranjo politiko. Giolitti velja za izvrstnega policijskega ministra,

Peter Zgaga

V nekem svojem zadnjem izdatku se prisposablja pater Skaza svetopisemski prostiitki Mariji Magdaleni.

S tem, da se nji prisposablja, je priznal svoj greh. S tem pa se nikakor ni rečeno, da bi moral uživati iste predpravice kot jih je uživala ona po spokoritvi.

Spokoriti se je treba najprej, pa bo dobro. Dokler se pa ne spokori, bo še vedno, soglasno z njegovimi zaslugami, letelo kamenje nanj.

Sledečo zahvalo bi lahko čitali v Ave Mariji:

— Stara sem petintrideset let, in do pred kratkim se ni še noben možki ozrl name. Plaha sem bila in boječa ter v Marijino družbo zapisana. Vaš list sem pa neprestano čitala ter znam nakaj pravnih zanimivih odstavkov tudi na izust. Pri neki priliki sem v možki družbi citirala te odstavke. Slišala sem, da so se fantje pogovarjali: "Tej pa ne bo treba dolgo prigovarjati" in so jo vdrli za mano.

V Londonu se je pojavil zdravnik in znanstvenik — sila učen zdravnik in mogočen znanstvenik. Od svoje mladosti se je bavil s hipnozno. V glavo si je vbil, da mora hipnotizirati živali.

Po dolgotrajnem prizadevanju se mu je res posrečilo. Pred mnogobrojnim občinstvom je z velikim uspehom hipnotiziral mlade čikne in stare osle.

Čast znanstveniku. Jaz bi le rekel, da je v New Yorku nekoliko drugače. V New Yorku namreč vsaka mlada čikna, v svilenih nogavicah in kratkem krilu, lahko kar na ulici hipnotizira starega ali mladega osla.

Avstriji ni več obstanka, Madžarska je v zadnjih zdihljajih. Edinole v združitvi ni bilo nekoliko bodočnosti.

In če se Avstrija ter Ogrska združita, bo to cesarsko-kraljeva avstro-ogrška republika.

Pred kratkim je umrl v Ameriki sin nekega multimiljonarja. Svoji ženi je zapustil sto dolarjev, svoji ljubici pa sedemdeset tisoč dolarjev.

Marsikateri zakonski mož mi bo pritrden da je bila to prava ljubica.

S tistim blagom, katerega nimajo sedaj; v najhujši zimi, ameriške ženske na sebi, bi se lahko oblekle vse evropske reveže.

Če se bodo kijklje še par let tako krajšale, kot so se zadnje leto, bodo ženske kupovale vs obлеко pri ključnarju in slamnjarjih.

Državna zakladnica je izdala nove dolarske bankovce. Kljub temu, da se nazmaj čisto razlikujejo od starih, so jim v enem kraju popolnoma podobni: za en tak bankovec se ne moreš do sitega rajesti.

Katera ameriška Slovenka se še more postavljati s takim priznanjem kot je bilo objavljeno konec meseca decembra v ljubljanskem Slovenskem Narodu:

Kulturna dobrotnica v Ameriki.
Gospodična Ana Marin, bivačica v Brooklynu v Ameriki, se je že opetovano izkazala kot podpornica "Slovenske Matice" in nekaterih slovenskih pisateljev (Stritarja in drugih). V zadnjem času je ponovno poslala Slovenski Matici 500 j. kron. prof. Jos. Stritarju 1893 avstr. kron in "Jugoslavanskemu Rdečemu Krizu" 5 dolarjev. — Zavedni Slovenci v Ameriki bodi izrečena javna zahvala z željo, da bi našla v svoji nevi in stari domovini obilo posnemovalk in posnemalcev

toda bojimo se, da bo ta njegova sposobnost otemnela, ker ruski boljševiški agenti živijo na italjansko vlado in nas pridno zastropiljajo.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ VEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDAJNJI DRŽAVI

Jugoslavia irredenta.

Trst — svobodna luka.
Tržaška zbornica je poslala italjanskemu ministrskemu predsedniku brzojavko, v kateri zahteva, da postane Trst svobodno mesto, ker drugače je gospodarski propad mesta neizogiben.

Vprašanje odškodnine za škodo, povzročeno po vojni v Italiji, in naši begunci.

Italjanska vlada je 17. maja 1920 objavila dekret, da ima prebivalstvo tako v Italiji kakor v osvobojenih in novih provicah naznaniti škodo, povzročeno vsled vojne njegovemu imetju, do 31. decembra 1920, nakar bo vlada pristopila k izplačevanju. Medtem pa eksistira enak dekret italjanske vlade od 27. marca 1. 1919, v katerem se pravi, da ima termin za te prijave steči šele eno leto po sklenjenem miru, to bi torej bilo do 16. julija 1921. Dvom, ki je vsled tega nastal, je zelo razburil primorsko prebivalstvo, in sicer večidel zaradi tega, ker se mnogo Primorcev kot beženec nahaja izven italjanskega teritorija in niti ne ve, da obstaja zakon, ki mu zagurava odškodnino za škodo, povzročeno vsled vojne, ako jo le do določenega termina prijavi. Prijava pa ni tako enostavna. Od početka je bilo določeno, da vodi poizvedbe o povzročeni škodi sodnik na mestu, pozneje so sodnika od tega osvobodili in vodijo poizvedbe izvedenci, imenovani od sodnje. Poleg tega morajo prizadeti seveda predložiti vse dokumente in priče ter vobče dokazila, ki so potrebna, da se kolikost in kakovost škode

določi. Goriška delegacija, ki se je podala v Rim, je storila vse korake, da se to vprašanje razjasni, in je zdaj civilni komisar Julijeke Benečije razglasil, da je rok za priglasitev škode eno leto po preteku mirovne pogodbe. To je važno za begunce iz Primorja, da vedo, koliko časa jim ostane, da prijavi škodo, ki jo je vojna povzročila njihovemu imetju, ako se vrnejo in store na mestu vse v to potrebne korake.

Cel vlak orožja v Beljaku vstavljen.

Na državnem kolodvoru v Beljaku na Koroškem so 9. decembra vstavili transport 19 vagonov, v katerih je bilo 50 polnomno opremljenih topov, med njimi 6 baterij 15-centimterskih havbije, 10- in 8-centimterskih poljskih topov. Havbice in topovi so opremljeni z merili. Transport je bil s potvornimi transportnimi registri odpravljen v dunajskega južnega kolodvora v Anstetten-Salzburg ter je bil namenjen v Spillimbergo v Gornji Italiji. Vrednost topov se čeni na 45 milijonov avstrijskih kron. Ravno, ko se je imel vlak odpeljati z beljajskega kolodvora, je prišel iz Celovca telefonični ukaz, naj se transport vstavi. Transport je bil zaplenjen in beljajska državna bramba je spravila topove v tamkajšnje vojašnice. Spremljevalci vstavljenega vlaka so nosili italjanske uniforme. Ko so bili topovi zaplenjeni, so spremljevalci brez sledu izgini iz uboge Nemške Avstrije.

Iz Slovenije.

Čehoslovaška in južna železnica.

Glede poročil, objavljenih pred kratkim v ljubljanskih časopisih, manajočih se na prometno konferenco, pošilja konzulat čehoslovaške republike v Ljubljani to-le uradno pojasnilo ministrstva železnice čehoslovaške republike: V Pragi, 27. nov. 1920. G. pristav Ludovik Vondráček, uradnik čehoslovaškega ministrstva železnice, v Ljubljani. Na Vaše poročilo z dne 12. nov. t. l. obvešča Vas ministrstvo železnice naknadno k brzojavki, ki vam je bila že poslana, tako-le: Na konferenci je vprašal zastopnik pruskega železniškega ravnateljstva v Berlinu, ali je mogoče računati z otvoritvijo prometa iz Nemčije v Jugoslavijo preko Madžarske. Na to vprašanje je odgovoril dr. Lankša, ki je predsedoval konferenci, da so na otvoritvi prometa v Jugoslavijo čez Madžarsko močno interesirane tudi čehoslovaške železnice in to radi tega, ker je promet po edini progi, ki je do sedaj na razpolago, to je preko Maribora, zvezan z velikimi težkočami, vsled česar se priporoča, delovati na to, da bi se otvorila druga pot, to je pot preko Madžarske. Nato se je priglasil k besedi zastopnik južne železnice in poudarjal, da je vendar za promet v Jugoslavijo na razpolago izborna zgrajena južna železnica, katerega bi zmagala promet v Jugoslavijo brez ovir, ako bi ne bilo carinskih težkoč na kolodvoru v Mariboru. Poudarjal je, da bi otvoritev prometa preko Madžarske ne bila absolutno potrebna. Na to je odgovoril dr. Lankša, da po njegovi lastni izkušnji prometne ovire na južni železnici na potu preko Maribora ne obstajajo izključno v težkočah carinskega uradovanja, ampak tudi v prometnih težkočah na kolodvoru v Mariboru in na prenikalnem kolodvoru na Teznu, da se torej na vsak način priporoča iskati možnost otvoritve druge poti v Jugoslavijo, posebno za promet iz najvzhodnejših delov republike, to je pot preko Madžarske. V to svrhu je bil povabljen h konferenci tudi zastopnik ministrstva saobračaja v Belgradu, da bi se to vprašanje vsaj v principu preresetalo med posameznimi železnicami, ki prihajajo tu v poštev. Časnikarsko poročilo, kakor da bi bilo južni železnici izrečeno nezaupanje, je torej popolnoma nepravilno in prav tako netočno je tudi poročilo zastopnika južne železnice, navedeno v predloženem prepisu protokola, kakor da bi bil dr. Lankša izjavil, da mora dati brezpogojno

prednost potu preko Madžarske. Zagotovite prometnemu ravnateljstvu južne železnice v Ljubljani, da obzluje ministrstvo železnice, da je bilo ono poročilo, ki ne odgovarja resnici, v časopisih objavljeno in to tem bolj, ker je z velikim veseljem konstatiralo prijaznost, s katero je prometno ravnateljstvo prometni komisiji, ki je bila poslana v Jugoslavijo, slo na-roko in je tudi z velikim zadovoljstvom pozdravilo dogovor, sklenjen med svojimi zastopniki in ravnateljstvom, na podlagi katerega so se prometne razmere med čehoslovaško republiko in Jugoslavijo bistveno zboljšale. Za železn. ministra: Podpis.

Nova tovarna na Štajerskem.
Pri Mariboru se snuje nova tovarna za šumeča vina.

Nova banka.
Konzorcij ljubljanskih trgovcev je dobil koncesijo za vstanovitev "Trgovske banke" v Ljubljani. Spet en korak v napredku.

Statistika tržaškega prebivalstva.
Po poročilu statističnega urada je bilo 1. novembra 1920 v Trstu prebivalcev 242.214.

KDO VE, KJE JE?

JOSIP OKOREN.
rojen pri Litiji na Krahjskem. Bival je v Clevelandu, kjer je zasedel v slabo družbo. Poleg drugih zločinov v tej družbi je povozil z avtomobilom neko žensko do smrti. Pregovorilo so me, da sem položila za varščino vse svoje premoženje zanj v svoti \$1600. Izpuščen iz ječe je pobegnil neznanu kam. Prosim rojake širom Unije, da ga opazujejo. Kdor mi naznani njegov naslov in pomaga, da pride policiji v roke, dobi nagrado \$50, obenem pa pomaga meni, da dobim nazaj prihranke mojega življenja. — Frances Okoren, 6515 Juniatta Ave., Cleveland, O. 3x (18,20,22—1)

GLASLO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

USTAHOVLJENA LETA 1898.

GLAVNI URAD KLY, MINN.

INKORPORIRANA LETA 1908

Glavni odborniki:
 Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
 Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, O.
 Tajnik: JOSEPH PISLER, Ely, Minn.
 Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
 Blagajnik neplaćanih smrtnin: JOHN MOVERN, 624 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
 Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
 MAX KERŽIŠNIK, Box 872, Rock Springs, Wyo.
 MOHOR MLADIĆ, 2603 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse stvari, tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljke naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška sprave naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovenska Katoliška Jednota se pripravlja vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda na bližnjega društva J. S. K. J. Za ustrojevanje novih društev se pa obrni na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

FRANK ŠKRABEC, 4822 Washington St., Denver, Colo.

Porotni odbor:
 LEONARD SLABODNIK, Box 480 Ely, Minn.
 GREGOR J. PORENTA, Box 170, B. Diamond, Wash.
 FRANK ZORICH, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravniški odbor:
 VALENTIN PIRC, 319 Meadow Ave., Rockdale, Ill.
 PAULINE ERMENC, 539 - 3rd St., La Salle, Ill.
 JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.
 ANTON CELARC, 706 Market St., Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "GLAS NARODA".

ZAHVALA.

Glavni tajnik JSKJ. je dobil sledeče pismo iz starega kraja:

Spodnja Bela, p. Tupaliče, 19. decembra 1920.

Dragi gospod Jos. Pisler v Ely, Minn., U. S. A.

Poročam Vam, da sem sprejela Vaše pismo in tudi priloženi ček za svoto \$849.15, za kar se Vam prav pristočno zahvaljujem. Ljudje so me tukaj strašili, da ne bom nič dobila, da me boste goljufali itd. Zato Vas prosim, da to moje pismo objavite v slovenskih časopisih v Ameriki, da bodo še drugi naši rojaki izvedeli o poštenosti Jugoslovenske Katoliške Jednote. Po svojem pokojnem sinu Lovrencu Jugovicu sem dobila smrtnino brez vinarja odbitka. Rojaki, pristopajte k društvom Jugoslovenske Katoliške Jednote se prav pristočno zahvaljujem za tako pošteno pošiljatev.

S prijateljskim pozdravom Marija Jugovic, Spodnja Bela, obč. Predvor, p. Tupaliče pri Kranju, Jugoslavija.

Produkcija sladkorja v Jugoslaviji.

Jedno najvažnejših vprašanj v našem poljedelstvu in v naših industriji je vprašanje sladkorja in produkcija sladkorne repe. Naša tako bogata zemlja je naravnost predinstirana za tako produkcijo. V času zadnjih let je gojenje sladkorne repe v Jugoslaviji oslabilo, največ radi tega, ker so se v produkcijo bavili v glavnem samo veleposestniki, naš kmet pa ni maral za to vsem tako potrebnemu proizvodu. Za fabricacijo sladkorja imamo 8 velikih tovarn in sicer v Srbiji 2, v Banatu, Baranji, Istraški, Bosni in Slavoniji po 1. Kapaciteta proizvodnje posameznih tovarn je različna. Tako mora beogradska tovarna izdelati na leto okoli 200 vagonov, čuprijska 100 vagonov, osješka 800, usoraka 300, bečkereška 1200, vrbaška 1200, pelmonostroska 700 in civneška 1500 vagonov. Slednja sploh največja in najmodernejše urejena. Klima na zemljišču je najpovoljnija za tovarne v Belgradu in Osijeku, ker tam uspeva najboljša repa. Povprečno proizvodnje znaša 6-700 vagonov, ob najboljših razmerah 10,000 vagonov. Ako se računa na enega prebivalca na leto 6 kg sladkorja, znaša celoletna poraba na število našega prebivalstva 12,000,000, 72,000,000 kg. Kadar se odpravijo nepravilnosti, ki jih je prinesla vojna in se preskrbi potreben premožek za tovarne, je pričakovati zvišanja produkcije in obstoječim tovarnam se gotovo pridruži še kak nova. V vseh teh tovarnah se proizvajajo kristalni sladkor, tovarne v Belgradu, Čupriji, Osijeku in Usori imajo instalacije tudi za proizvodnjo rafiniranega sladkorja (v kockah). Vsa produkcija lanskega leta je znašala 800 vagonov sladkorja in 300 vagonov melase. Za vzrok tako nezadovoljne produkcije se navajajo vojne posledice. Delovati je mogla samo tovarna v Osijeku. Neugodna za produkcijo je bila poleg pomanjkanja premoga tudi nizka cena sladkorja, 4.50 franko tovarna, ki jo je bila dolžila država, pa so sami stroški produkcije znatno presegali ta znesek. Škodo so trpele tudi prodajalci repe, ki niso imeli kmu prodati svojega pridelka in tako se ga je mnogo izkvarilo v zemlji. Zato se je poskrbelo s strani prizadetih faktorjev, da se je povišala cena nakupa sladkorja na 19 K franko tovarna. Fabrikantje pa so pričeli tudi izdajati premije proizvajalcem repe: 10 kg sladkorja za en vagon repe. Strokovnjaki pravijo, da bo znašala letošnja produkcija sladkorja okoli 6000 vagonov in 250 vagonov melase. Deficit v produkciji naprav porabi se izpolnjuje v glavnem z izvozom iz Češke. Prirodnih pogojev za razvijanje sladkorne industrije je pri nas dosti, zato pa treba tej gospodarski panogi posvetiti najresnejšo paznost in omogočiti ji pravičen razvoj in napredek.

Čehoslovaške zadeve.

Po socijalističnem shodu v Pragi traja boj med levim in desnim krilom socijalne demokracije dalje. Ker je nesocijalistično časopisje za zadovoljstvom pisalo o utrjenju pravih, zmernih socijalistov, ki da so jez proti ruskemu boljševizmu na Češkem, je pričela radikalnejša levica ostro napadati desno krilo in Tusarja. Predhaja jim, da hočejo na reakcijski način omogočiti Kerenskemu in ruskim manjševikom, da bi zatrli boljševizmo in nato socijalno revolucijo sploh na celem svetu. — Krščansko-socijalni češki listi pravijo k temu boju, da so ga že izdavana previdevali, ker ni mogoče, da bi po razkolu soc. demokratov v Nemčiji, ki so priznani učitelji vseh socijalistov v vseh drugih deželah, mogli ostati socijalisti na Češkem edini. Ker ne mara desna skupina soc. demokratov pritipti v vladno koalicijo, so s tem prišli zopet do okrepitve Nemci na Češkem. Praški shod političnega položaja ni razjasnil.

Na zborovanju soc. demokratske desnice na Smichovu (Praga) je nastopil tudi belgijski pravosodni minister znani soc. demokrat Vandervelde. S podrobno, ostro kritiko je na podlagi razmer v Rusiji obsodil komunizem boljševikov. Ti so z nasiljem, kot neznanja manjšina, prisilili ogromno večino, da se jim pokori. Zato so zatrli svobodo, neodvisnost ljudstva, poslužujejo se razbojniških in krvavih metod, in enakopravnost, ki jo je v treh letih boljševiški režim dosegel, je po izreku italijanske delegacije "enakost splošne bede". Boljševiki so povzročitelji mešanske vojne. Na Kavkazu se vežejo z Ever pašo proti Armencem. V zapadno Evropo bi radi zanesli plamen mešanske vojne, ki ni nevarna kapitalizmu, ampak delavstvu. Strokovno organizirane soc. dem. delavce zmerjajo z "rmenimi izdajalci". Zato obstaja med boljševiškim komunizmom in socijalno demokracijo nepremostljiv prepad. Nujno mora biti izrek ali za Moskvo ali proti Moskvi. Marxova, Engelsova, Bebelova, Jauresova internacionala je proti boljševiški internacionali.

O pravihah ruskega naroda je ob tej priliki zpregovoril delegat Pitak: "Ruski narod je kot narod brezpraven. O svojih interesih nima ta narod ničesar odločati, kajti 99 odstotkov najvišjih sovjetskih uradov je zasadenih z židi!"

Skupni odbor slovaških političnih strank so osnovali dne 24. novembra v Pragi slovaški poslanci. Na poziv podpredsednika zbornice Botta se je zbralo 41 poslancev vseh političnih strank, ki posvetovanju o možnosti skupnega nastopa v raznih vprašanjih. Sad tega zborovanja je bila izvolitev skupnega odbora, ki bo izdelal delavni in taktični program, po katerem bodo vse slovaške stranke v gotovih vprašanjih solidarno nastopale kot enota. Že drugi dan, dne 25. novembra, so se sešli delegati strank in sicer za ljudsko stranko Hlinka, Juriga in Jažik, za soc. demokrate 3. za narodno kmetsko zvez 2, za nar. socijalce 1, ki je bil izvoljen za stalnega tajnika odbora. V kratkem naj bi se sklical v Bratislavi shod vseh slovaških poslancev in senatorjev, ki naj bi se posvetovali o skupnem nastopu o: prehrani Slovaške, razdelitvi okrajev, pravni oblasti ministra za Slovaško, upravni odbori, občinskih volitev, deželnem uradu in njegovi podružnici na Slovaškem, o šolski stolicy, kmet. gospodarskem svetu. K posvetovanju bodo poklicali tudi ministra za Slovaško dr. Mičuro, okrajne glavarje in druge poklicane činitelje. — Kakor se zdi, naj bo to bil prvi slovaški šaja.

Zadnji dnevi d'Annunzijevega gospodstva

NA SVETI VEČER SE JE ZAČELO STRELJANJE. — EKSPLOZIJA JE POVZROČILA SILNO PANIKO MED PREBIVALSTVOM. STRELJANJE S STROJNIMI PUŠKAMI OD ZAMETA IN KASTVA. — POGLED NA SUŠAK JE ŽALOSTEN.

Sušak, 30. dec. — nuzijev klic: "Eja, eja alala!" Šele sedaj je mogoče dobiti vsaj približne avtentične slike dogodkov, ki so se odigrali na Reki strela v barake ladjedelnice Lazara Sušaku. Na sv. večer ob 20.10 se se oglašale po reških ulicah tro-lente arditov. To je bilo jasno znamenje, da se začneja neka akcija, ker so isti trenotek bersaljeri, ki so bili zbrani pri sušaškem mostu, stekli h governerjevi palači. Kmalopojem na tem je nastala silna eksplozija, ki je povzročila silno paniko med sušaškim prebivalstvom. Ljudje so bežali iz hiš na vse strani, napol obledeli in pustili svoja stanovanja odprta. Vsa okna na hišah pri mostu so se vsled detonacije popolnoma razbila. Ko je zavladal mir, so se nekateri zopet vračali v svoja stanovanja. Okoli ene ponoči pa je nastala druga eksplozija, ki je bila še močnejša od prve. Sedaj je začelo vse prebivalstvo bežati. Zmešnjavo je povečalo še to, da so karabinerji po sušaških ulicah silili meščanstvo, naj beži čim hitreje, češ, da bo sedaj prišlo najhujše. Res se je začelo malo časa po tem silno streljanje iz pušk in strojnic ter si se od časa do časa čuli tudi posamezni strelji topov, kar je trajalo vso noč. Drugo jutro so se ljudje vračali domov, karabinerji pa so zaprli ulice in niso nikogar pustili dalje kakor do piramide. Okoli enajstih je pred reško luko priplul dreadnought "Andrea Doria" v spremstvu štirih torpedovcev ter je tam ves čas križal. O mraku se je odte eskadrile ločila ladja "Espero" in se podala d'Annunziju. Pozneje ponoči je "Andrea Doria" pozval pobeglo križarko, naj se vrne, le-ta pa se pozivu ni hotela odzvati. Prvi hip sta bila oddana dva strela, ki sta udarila pri svetilniku v ogel baroške luke. Isti hip, ko sta padla ta dva strela, se je nahajalo pri svetilniku sedem arditov, ki so kričali znani d'Annunzijevo ime.

prokrajinski zbor, iz katerega naj bi nastala stalna naprava, Slovaške stranke so pokazale s svojim korakom, da jim je res korist naroda bolj sveta kakor pa korist stranke. Vse stranke so se zedinile, da izvojuje naravne in dogovorjene province Slovačkov do avtonomije. Kdaj bo to pri nas, in Sloveniji mogoče? Imamo prav tiste pravice in potrebe kakor Slovaki!

1. december je bil v zbornici čehoslovaške republike pravi zanimiv. Poslanec Rašin je n. pr. kazal jezik, soc. demokrat Vrbenški je oklofutal Ryparja, ko je končal ta svoj govor, kmetski poslanec Šamalik je potegnil s tovarišem Ryparjem in pretepel Vrbenškya, dr. Buday ju je spravi narazen, ženski poslanci so kričali, kakor pač znajo ženske ob takih prilikah, na galeriji so se pristaši klofutani poslancev začeli klofutati med seboj, Nemci so se škodoželjno smejali, Slovaki so vpili: To je svoboda, to je češka kultura! Komunistu so pa ranili en prst do krvi.

Dasí imajo Čehi gospodarske koncesije v Hamburgu in Stettinu, vendar ostane tudi še Trst-zanje. Radí tega so se vršila v Italiji pogajanja o koncesijah v tržaški luki, ki so končana. Uporaba hangarja na Puntu Ivanu se podaljša za dve leti, potem se sme iznova podaljšati. Vrhutega se odstopijo Čehom še neki manjši prostori in se dovoljuje, da republika ustanovi v Trstu svojo carinsko ekspozituro. Znižanje tarifov se bo določevalo od slučaja do slučaja.

Predilnice v Čehoslovaški
 so prišle v krizo, ker ne morejo niti četrtino svojih proizvodov doma razpečati, a izvoz je onemogočen.

Dopis.

East Palestine, Ohio.
 Zopet smo nastopili novo leto. S tem letom bomo imeli tudi precejšnje izpremembe pri JSKJ., ker pridejo nova pravila v veljavo. Ker je pa že preteklo precej časa, kar se je vršila zadnja konvencija v Chicagu, pa se še ni nobeni član nič oglašil in izrazil svoje mnenje v korist JSKJ., sem se jaz namenil nekoliko izraziti.

Naloga delegatov je bila težavna, kar se lahko razvidi iz zapisnika konvencije, da niso mogli rešiti vsega v splošno zadovoljstvo članstva. Kar se tiče članstva našega društva, je bila edina želja združitev, toda to je prav slabo izpadlo, kar se je že pokazalo pri našem društvu. Mladi člani odstopajo, pa ne radi povišanja asesment, pač pa, ker ne kaže, da bi prišlo do združitve pri JSKJ. To pa ne bo v korist Jednote, pač pa ravno nasprotno. Odstop mladih članov bo hud udarec za Jednoto in težavno delo za organizatorja za pridobivanje novih članov. Veliko lažje delo bi pa bilo, ako bi se tudi JSKJ. združila z drugimi v močno slovensko organizacijo. Imeli bi bolj zasiguran obstanek.

Moje mnenje je, da bi bilo najbolje, ako bi bilo splošno glasovanje za združitev, če bi bilo članstvo za to. Potem naj se rešijo vse zapreke, da bi se prej kot mogoče združili. Članstvo naj nikar ne misli, da sem to napisal iz strahu pred povišanim asesmentom, pač pa v korist Jednote.

Naše društvo sv. Jožefa št. 41 šteje sedaj še 42 članov in članice. Sedanja njih starost pa je takole: od 16. pa do 30. leta jih je 10, od 30. pa do 40. jih je 10, od 40. do 50. leta 10, od 50. do 60. jih je 10, nad 60 let pa 2. Iz tega se lahko vidi, da ima naše društvo precej mladih članov. Ako ne bo združitve, člani našega društva nameravajo povišati pri drugih Jednotah smrtnino in bolniško podporo, namreč pri Jednotah, ki so za združitev. Taki so izrazi članov. S tem bi naše društvo izgubilo polovico članov in članice. Ako se naša Jednota ne bo združila, bodo prišli še višji asesmenti. Res je, da imamo precejšnje število v mladinskem oddelku, to je 32 članov, pa z odstopom članov očetov bomo tudi te izgubili.

Zato je pa moja želja in želja članstva društva sv. Jožefa št. 41, da bi prišlo do splošnega glasovanja, ker vidimo le v tem edini napredek na članstvu pri JSKJ. S tem bi zadržali izstop mladih članov in imeli boljše priloznost za pridobivanje novih članov. K 1920. opominjam, da poravnajo izrazeno tega mnenja me je privredila sedanja izkušnja pri agitiranju za pridobivanje novih članov. Splošno glasovanje naj bi se vršilo zato, da bi razveljavilo glasovanje v Chicagu. Pravilno glasovanje bi bilo, ako bi bili samo delegatje glasovali in ne glavni uradniki, kot so tam. Delegatje so zastopali članstvo in so bili pooblašeni od članov društev, da jih zastopajo, glavni uradniki so pa le njih službo opravljali, niso

pa bili pooblašeni od članov kot delegatje. Edino na ta način bi se videlo, ali je članstvo za združitve ali ne, ko bi bili sami delegatje glasovali o združenju.

Toliko za danes. Z bratskim pozdravom Anthony Brelih, tajnik društva sv. Jožefa št. 41.

NAZNANILA.

Thomas, W. Va.
 Članom društva sv. Petra št. 69 JSKJ. v Thomasu se naznanja, da sem bil na zadnji letni seji, katera se je vršila 12. decembra 1920, izvoljen tajnikom za leto 1921. Apeliram na vse bolj oddaljene, kakor tudi na bližnje člane tega društva, da redno in o pravem času plačujejo svoje mesečne prispevke. Dvajseti dan v mesecu je zadnji dan za plačati asesment. Torej prosim, vpošte-vajte to, ker drugače se bo ravnalo po pravilih; s tem se bo izognili marsikateri nepotrebnosti, meni pa prihranili mnogo nepotrebnega dela.

Frank Erpich, tajnik, Box 301, Thomas, W. Va.

Eveleth, Minn.
 Tem potom naznanjam članom društva sv. Imena Jezusovega št. 25 JSKJ., da so bili na glavni letni seji, ki se je vršila dne 26. decembra, izvoljeni sledeči uradniki za leto 1921: predsednik George Kotze, podpredsednik Anthony Rahne, tajnik Louis Govze, blagajnik Louis Kotnik, zapisnikar John Jeran; nadzorniki Pr. Rozinka, Anthony Sterle in John Nemgar; bolniški nadzornik John Kotnik; zastavonoša John Škof; redar Alois Nemgar; organizator Louis Govze. Društveni zdravnik je Dr. A. J. Oleary.

Obenem še opozorim vse člane in članice, da plačujejo svoje asesmente redno vsaki mesec. Vedite, da je to vse v vašo korist. To leto je nekoliko izpremembe v pravilih, namreč: vsak član, ki ne plača svojega asesmenta do 25ga dne v mesecu, se sam suspendira. Torej naj posledice vsak sam sebi pripíše. Zato vam, cenjeni člani, priporočam, da redno plačujete svoj asesment.

S sobratskim pozdravom Louis Govze, tajnik, 613 Adams Ave., Eveleth, Minn.

Opomin.

Salida, Colo.
 One člani društva sv. Alojzija št. 78 JSKJ. v Salidi, kateri imajo potne liste od zadnjega leta za svoj dolg do 1. februarja 1921. Vsak plača nekoliko večasesment za leto 1921. Zato so taki člani prošeni, da se pismeno oglasijo na spodaj navedeni naslov. Tajnik ne ve za vsakega člana, ker so se večkrat preselili. Upam, da vsem ustrežem po svoji moči.

S spoštovanjem vam vdani so-brat in tajnik Jacob Evans, 611 W. 2nd St., Salida, Colo. (2x 20&27-1)

Časopisje v Siriji.

Odkar so zavezniki zasedli Sirijo, je takorekoč preplavljena s časopisi. V Siriji prihaja velika množina francoskih časopisov. Pa tudi domače časopisje dobiva vedno več ugleda. Z ozirom na politično smer je časopisje deloma francoskokrščansko, deloma nacionalno-arabsko, deloma pa turško-islamsko. Nasprotna med posameznimi listi so tako močna, da so pretepi med uredniki posameznih listov na dnevnem redu. Samo v Beirutu izhaja 15 listov, od katerih je 9 krščanskih 5 arabsko-nacionalnih in ei vladni list, ki izhaja v francoskem in arabskem jeziku. Najboljša lista v francoskem jeziku sta "La Syrie" in "Le Reveil".

Sv. dežela in Judje.

Palestina še ni prišla do miru. Že dalje časi so nesoglasja med latinskimi patriarhom in frančiškani, čuvarji sv. dežele. Zato je poslan od rimske kurije angleški T. Robinson, da uredi cerkvene zadeve. Vzrok te misije pa je tudi židovska nevarnost. Pod angleško upravo so začeli sionisti upati, da uresničijo svoje cilje. Tre-nutek je ugoden. Angleži so namreč postavili za višjega komisarja Sv. dežele Juda Herberta Samuela. Sir Herbert Samuel se kaže naklonjena. Za uradno jezike je proglasil angleščino, arabščino in hebrejščino. Sobota velja kot praznik. Učenci začnejo se molitve v veliki sinagogi v Jeruzalemu, do-čim pri pravoslavni službi božji ni zadovolji Grkov itd. Sionisti upajo, da bodo pognali arabske kmete (felah), čez Jordan, in da se zemlja židovskim kolonistom z upravo krajevskih svetov. Anglopalestinska banka hoče podpirati vodovodna podjetja in pospeševanje rodovitnosti dežele. Velika židovska univerza v Jeruzalemu naj krona ta sionistična stremjenja. P. Robinson ima nalogo, da informira rimsko kurijo o teh zadevah.

LISTNICA UREDNIŠTVA GLASILA JSKJ.

F. G. T., Brooklyn, N. Y. — Vse OBJAVE, NAZNANILA itd. moramo imeti DO SREDE OPOLDNE v rokah, da pride v četrtkovo številko. Svoje pismo ste oddali dne 12. januarja ob desetih zvečer na pošto, valedčesar je bilo prepozno.

Razmere v Nemčiji, kot jih vidi Paul D. Cravath.

ODLIČNI ODVETNIK IZ NEW YORKA TER SVETOVALEC U. S. TREASURY MISSION PRI MEDZAVEZNIŠKI KOMISIJI, NUDI V NASLEDNJEM REZULTATE SVOJIH OPAZOVANJ.

Poroča Paul D. Cravath.

Pravilno razumevanje problemov Nemčije je bistvene važnosti pri izdelanju kateregakoli programa za ekonomsko regeneracijo Evrope. Glasi se, da je ta pogodba kršenje pogojev premirja, da je bila sestavljena od sovražnikov Nemčije, ne da bi se zasluzila nemške državnike, da je brez potrebe krivična in trda v svojih pogojih in da je notorično neizvedljiva.

Nemci se v svojih poskusih, da izvedejo pogodbo, poslužujejo ne določb pogodbe, temveč svojega lastnega pojmovanja glede možnosti izvršitve vspršice neugodnih razmer, v katerih se nahajajo, — razmer, za katere smatrajo zavezništvo v veliki meri odgovorne.

Kakšno je stališče Nemčije napram mirovni pogodbi v Versailles?

Očividno je, da nemški narod ne smatra Versailles pogodbe kot moralno obvezne zanj. Celotno v visokih krogih prevladuje to naziranje. Glasi se, da je ta pogodba kršenje pogojev premirja, da je bila sestavljena od sovražnikov Nemčije, ne da bi se zasluzila nemške državnike, da je brez potrebe krivična in trda v svojih pogojih in da je notorično neizvedljiva.

Nemci se v svojih poskusih, da izvedejo pogodbo, poslužujejo ne določb pogodbe, temveč svojega lastnega pojmovanja glede možnosti izvršitve vspršice neugodnih razmer, v katerih se nahajajo, — razmer, za katere smatrajo zavezništvo v veliki meri odgovorne.

Pogorbo je treba revidirati, posebno kar se tiče ekonomskih določb. Naj se pa, da bi bili nemški državniški pripravljenci sprejeti namesto sedanje neizvedljive pogodbe novo, sprejemljivo za zavezništvo, katero bi morala nemška vlada priznati kot možno izvedenja ter vsled tega moralno obvezno.

Ali se Nemčija odkrito in uspešno razorožuje soglasno z določbami mirovne pogodbe?

Na to vprašanje bi odgovoril tako z Da kot z Ne. V najboljših informiranih krogih prevladuje naziranje, da si visoki uradniki v nemški vladi odkritosrežno prizadevajo izvesti razoroževalne določbe mirovne pogodbe.

Na drugi strani pa se priznava celotno od strani nemških vladnih uradnikov, da niso veliki deli nemškega naroda in prav posebno armadni častniki, lojalno sodelovali z nemško vlado pri odredbah, da bi vlada sprejela drašične odredbe kot so bile potrebne, da se s silo izvede njena povelja.

Zelo vrjetno je, da nemška vlada ne bo v stanu dobiti nazaj par sto tisočev pušk, ki so izginile tekom zmešnjave, sledede sklenitvi premirja ter izbruhu revolucije. Bati se je, da bodo te skrite puške izročili vladi element prebivalstva, katerim bi se te puške lahko zapalo, da pa jih bodo ohranili neredni in revolucionarni elementi.

Naj se vlada še tako lojalno drži določbe za razveljavljenje prisilne vojaške službe, vendar je popolnoma neizogibno, da bo še tisoč štivilnih bodočih let na stotine tisočev Nemcev v vojaški storosti, ki so bili deležni intenzivnega vojaškega vzdrževanja tekom zadnje svetovne vojne.

Ali nemški narod v resnici trpi vsled pomanjkanja hrane?

Brez dvoma da. Dočim je najti dosti živil med kmeti kot razredom, je brez dvoma našti veliko pomanjkanje živil med mestnimi in industrialnimi prebivalci. Slučajni obiskovalci v Berlinu ali kakem drugem velikem mestu bi dobili utis, da je najti izobilje živil, a treba je iti le malo pod površino, da se najde, koliko bede v resnici obstaja.

Oficijelno poročilo, predloženo od nemške vlade na konferenci v Spa, je izjavljalo, da se je po kratkem izboljšanju tekom poletja 1919 živilska racija, zajamčena mestnemu prebivalstvu, zopet zmanjšala za 40 do 60 odstotkov kalorijskega minina. Celotno zavezništvo izvedene priznavajo, da ne dobiva nemški narod tega razreda več kot 65 odstotkov normalne dobave živil.

Povečanje življenjskih stroškov ni v nikakem razmerju s povečanjem dohodkov. Pomanjkanje hrane je vsled tega posebno akutno med ljudmi stalnih, v omejenih dohodkov, kot so majhni rentirji, učitelji, vladni uradniki, profesionalci, prejšnji armadni častniki in dijaki.

Ameriški in angleški Kvekerji dobavljajo za nominalne stroške po en obed na dan, ki vsebuje nekako 40 odstotkov potrebne dnevne hrane za 800 dijakov berlinskega vseučilišča, ki niso bili pred to pomočjo uspešno nadaljevati svojih študij radi nezadostne prehrane. Isto se vrti tudi na drugih nemških vseučiliščih. Kvekerji prehranjujejo tudi na tisoč in tisoč šolskih otrok, katere se na ta način obvaruje pred jetiko in drugimi boleznimi, ki so posledica slabe prehrane in onemoglosti.

Učinke slabe prehrane je videti med ljudmi na cesti ter se kažejo v bledi barvi, težki hoji ter očividnem pomanjkanju vsake moči. Ceni se, da znaša povprečna teža nemškega naroda 25 odstotkov manj kot pred vojno. Na konferenci v Spa je zavezništvo izvedene priznal, da je mogoče glavni vzrok zmanjšanja proizvodnje premoga v Nemčiji zmanjšanje telesne sile pri premogarjih, ki je posledica slabe prehrane in zavezništvo najvišji svet je v svojem lastnem interesu določil sklad za povečanje dobave živil v premogarskih okrajih in okoliščih.

Ali je teritorialni razpad Nemčije mogoč?

Po mojih misli ne, pod pogojem, da bodo dali zavezništvo Nemeem primerne ekonomske prilike. Vezi, ki drže Nemčijo skupaj, so preje ekonomske kot pa narodne. Gibanje za odpad porenških provinc od ostale Nemčije, ki ni brez podpore ljudi v teh provincih, temelji na sebičnih razmislekih. To gibanje bo mogoče uspešno, če se bo Nemčiji dovolilo zagaziti v ekonomski kaos.

V takem slučaju bi sledili odpadki nadaljnih ozemelj in prišlo bi lahko do izoliranja Prusije. Jaz ne gojim nikakih simpatij do naziranja, da bi bil tak razkroj koristen interesom Francije. Gibanje proti razkroju, temelječa na ekonomskih potrebah, bi neizogibno sledilo in balkaniziralo bi se razširilo tudi na Nemčijo. Ali bi moglo tako stanje koristiti Franciji?

Ali je zmaga boljševizma v Nemčiji mogoča?

Po mojih mislih ne, seveda pod pogojem, da bodo zavezništvo narodi gledali na to, da bo imela Nemčija zadosti delavnega kapitala, dosti živil, surovin in premoga, da bo nemški narod lahko delal in da mu ne bo treba obupati glede bodočnosti.

Vsi razredi, z izjemo komunistov ter skrajnih socialistov, so proti sovjetski obliki vlade. Iz tega vzroka ne dele dobroinformirani ljudje strahu, ki splošno prevladuje v zavezniških deželah, da se bo zavzela Nemčija za stvar sovjetske vlade v Rusiji in da bo pomagala pri razirjanju ruskega boljševizma v namenu, da škoduje zavezništvo in prav posebno angleškemu imperiju.

Nobeden, s katerim sem jaz govoril, se ni bal boljševizma, seveda pod pogojem, da bo nemški narod v stanu delati ter biti primeren ozaposlen. Ako bi pa prišlo do nezaposlenosti v velikem obsegu, če bi nastalo pomanjkanje, meječe na stradanje, pa bi bil obup neizogiben. V takem slučaju bi nihče ne mogel reči, do kakih ekstremov bo šel obupan in stradajoč narod.

Ali bo Nemčija zopet sprejela monarh, ali cesarsko vladno obliko?

Med onimi, s katerimi sem govoril, prevladuje splošno mnenje, da je kaj takega skrajno nevrjetno, razven kot reakcija po dobi boljševizma ali kake druge oblike radikalne zlovlade. Vsa znamenja kažejo, da se bistvena večina nemškega naroda zavzema za republikansko obliko vlade.

V splošnem je moj utis ta, da so nevarne tendence v Nemčiji obrnjene v smeri proti radikalizmu, ne pa v smeri proti imperializmu. Številni misleči Nemci, s katerimi sem govoril, obžalujejo, da niso zavezništvo videli važnosti, da store več kot so storili v podporo zmerne republikanske vlade ter zmanjšali s tem nevarnost ekstremnih gibanj proti radikalizmu kot proti imperializmu.

Ali bo Nemčija v stanu plačati zaveznikom veliko odškodnino?

Kapital, katerega so zavezništvo že dobili od Nemčije v obliki odškodnine, cenijo Nemci na pet tisoč milijonov dolarjev v zlatu. Zavezništvo pa so mnenja, da je ta svota manjša. Izjavlja se, da je mogoče izplačati nadaljne izdatke svote le pod pogojem eksporta nemških produktov, v kolikor slednji presegajo uvoz v Nemčijo.

Kar je mogoče storiti v tem oziru, je problematično. Vse bo odvisno od obsega, do katerega se bo Nemčija opomogla v ekonomskem in finančnem oziru in to bo zopet v veliki meri odvisno od stališča in sodelovanja zavezništva ter ostalih narodov sveta.

Dve stvari pa sta gotovi: — Prva je, da bo plačanje odškodnine, tuji raztegnjeno na dolgo vrsto let, izpadlo daleč pod upravičeni pričakovanji Francije in Belgije. Druga stvar pa je, da je najboljša prilika zavezništvo, da si zagotove nadaljno plačevanje odškodnine, če napravijo ta plačevanja tako zmerna, da bo nemški narod čutil, da se je treba manj bati bremena plačevanja kot pa posledic neplačevanja.

Ali se Nemčija lahko izmota iz finančnih in ekonomskih zadreg, v katere je prišla vsled vojne ter izsiljenja Versailleske mirovne pogodbe?

Moj odgovor na to vprašanje je, da se lahko izmota, in sicer s pomočjo zavezništva. Ekonomski položaj Nemčije je danes zelo slab. Izgubila je nekako dve tretini svojega železa ter nekako eno tretino svojega premoga. Njena zemlja, nikdar tako bogata kot ona Francije in Belgije, se je poslabšala vsled pomanjkanja umetnih gnojil. Ozemlje, katero je izgubila, je proizvajalo živila za ostalo cesarstvo. Številna bodoča leta bo razmerje med importiranimi živilci ter surovinami v primeri z onimi, katere se bo proizvedlo doma, veliko večje kot pa je bilo pred vojno. Nemčija je izgubila skoro vse svoje oceanske parnike ter ima vsled tega težko, da najde dela za preesežen del svojega prebivalstva. Uspešnost naslednje generacije možkih in žensk bo zelo zmanjšana vsled slabe prehrane otrok od danes.

Finančni položaj Nemčije bo še veliko bolj resen kot je njen ekonomski položaj. V prometu je desetkrat več papirnatega denarja kot pa ga je bilo pred vojno. Ta denar pa nima nobenega izdatnega kritija v zlatu ali drugih vrednostih. Nemška marka je vredna manj kot deset odstotkov svoje vrednosti v zlatu in malo je upanja, da se bo njena vrednost povečala v bližnji bodočnosti.

Skupni javni dolg Nemčije znaša skoro dvesto tisoč milijonov mark. Ni še razvidno, če je Nemčija v resnici dospela do skrajnih meja obdačenja, kot trdijo to njeni izvedenci, a nobenega dvoma ne more biti o tem, da so sedanja davčna bremena zelo težka.

Če bi se popolnoma zanašal na proese logike, bi rekel, da je za Nemčijo popolnoma nemogoče izogniti se narodnemu bankerotu, prav kot bi rekel človek ob izbruhu svetovne vojne, da je popolnoma nemogoče za narode sveta spraviti skupaj v štirih letih več kot sto in petdeset tisoč milijonov dolarjev za nadaljevanje uničujoče evropske vojne. Prihajam do nasprotnega sklepa, kajti ekonomski svet ima navado poraziti logiko ter najti sredstva, da ugodni zahtevam, katere se stavi nanj.

Vsled tega trdim, da bo našel nemški narod svojo ekonomsko in finančno rešitev, seveda pod pogojem, da bo deležen primerne sodelovanja od strani zavezništva ter ostalih narodov sveta.

Ali so Nemci pobiti in potrti?

Nikakor ne. Napravili so name utis, kot da so presenetljivo energični in uporniki, če se vzame vpoštev, da so prišli iz najbolj uničevalne vojne v svetovni zgodovini kot poražen narod in da so izpostavljeni strašnim ekonomskim oviram, naloženim jim vsled vojne in Versailleske pogodbe. Napravili so nadalje name utis, kot da so pripravljeni trdo delati, če se jim da priliko. Zakaj bi Nemčija izgubila svoj pogum? Njen glavni kapital je ostal nedotaknjen. Ta kapital obstaja iz enerzije, podjetnosti, velike tehnične izurjenosti, organizacijske zmožnosti ter vztrajnosti nemškega naroda.

Kakšno je stališče nemške vlade doma in v inosemstvu?

Sedanja nemška vlada je odločno zmerna buržuazijska vlada. Zavezniške vlade jo smatrajo za najmočnejšo glede značaja in zmožnosti kar jih je bilo izza preobrata. Kancelar Fehrenbach ter minister za zunanje zadeve dr. Simons sta napravila v Spa izvršten utis. Javna tajnost je, da si veliki zavezništvo žele, da bi ostala sedanja vlada na krmilu.

Na drugi strani je pa sedanja vlada ovirana vsled slabosti svojega položaja v parlamentu. Sestavljena je iz treh zmernih strank, nemreč iz Ljudske, Liberalne in Katoliške stranke, ki kontrolirajo le nekako 40 odstotkov glasov v državnem zboru. Vsled tega je odvisna glede večine ali od stranke skrajne desnice, ki razpolaga z nekako 15 odstotki glasov v državnem zboru ali od obeh socialističnih strank, ki razpilagajo z ostalimi glasovi.

Kakšna bi morala biti politika zavezništva napram Nemčiji?

Če so utisi, katere sem dobil v Nemčiji, pravilni, je usoda Nemčije v veliki meri v rokah zavezništva in Združenih držav. V taboru njenih sovražnikov se vrti sedaj boj med dvema nasprotnočinoma si politikama, — med politikom uničenja in politikom sodelovanja.

Zagovorniki politike uničenja so mnenja, da je treba pospeševati razkosanje Nemčije ter ovirati njer povratek k industrialni in trgovski prosperiteti. To je povsem logična politika, če prejmemo podstavke, na katerih temelji: — da bo namreč oslabljena in razorganizirana Nemčija pomenjala manjšo nevarnost za mir in srečo sveta kot pa združena in provicitajna se Nemčija in da zločini, za katere mora nemški narod nositi polno mero odgovornosti, opravčujejo obsojdo bodočih generacij Nemecev h kruti usodi cnostavo v namenu, da se zagotovi mir in srečo ostalih narodov.

Te podstavke je javno mnenje v Angliji in Italiji že zavrglo. — Zavrgel jih bo tudi prosvitljeni del javnega mnenja v Ameriki in na Francoskem.

Ta politika ni brez nevarnosti. Pruska narava se ni izpremenila ter se ne more izpremeniti preko noči. Politika sodelovanja vsebuje brez dvoma riziko, da bo ekonomsko ojačena Nemčija zopet pokazala vojaške ambicije ter ogrožala mir sveta. Če bi bil Francoz, bi se tega bal kot se boje Francozi. Teža rizika pa se je manj bati kot gotovosti trublav, ki bi sledili politiki uničenja. Nevarnost je mogoče zmanjšati s tem, da se ustvari mednarodni stroj za ohranjenje miru, nakar si Nemčija ne bo upala provocirati nadaljno evropsko vojno.

Zverine v človeški podobi.

CESAR FRANC JOŽEF IN NJEGOVI TRABANTJE SO BILI NAJVEČJI ZLOČINCI MODERNEGA VEKA. — SKRAJNO ZANIMIVA ODKRITJA. — SRBIJA NAJ BI MORALA IZGINITI KOT POLITIČEN FAKTOR NA BALKANU.

Dr. Heinrich Kanner, bivši glavni urednik dunajskega dnevnika "Die Zeit" je pravkar izdal vezanivno brošuro "Die neusten Gesichtsluegen". Dr. Kanner je bila vrana med Nemci: od leta 1909 je grajal bedasto in opasno politiko Avstro-Ogrske in Nemčije napram Srbiji, še julija leta 1914 je znova živo svaril pred nevarnostjo svetovne vojne ter je celo med vojno izražal svojo nevoljo zaradi svetovnega klanja. Vzbudil si je s tem proti sebi ogorčenost ne le v nemških časnikarskih krogih, nego si je nakopal popolno neilost pri obeh centralnih državnih vladah in pri obeh najvišjih vojnih poveljstvih. Na zahtevo nemškega najvišjega armadnega vodstva je moral končno decembra 1917 kot urednik "Die Zeit" odstopiti ter popolnoma prekiniti svoje časnikarsko delovanje.

Zdaj dr. Kanner dokazuje, da so bili cesar Franc Jože, cesar Viljem, državni kancelar Bethmann-Hollweg, državni tajnik Jagow, podkancelar Helfferich, grof Berchtold ter vsi različni nemški in avstro-ogrski diplomati in ministri pred vojno, med vojno in deloma še po vojni največji zločinci ter najnesramnejši lažnjivi, hilevači in lopovski izjavci. Po vrhu vsega pa še — urnebesni tepci! To vse dokazuje dr. Kanner obširno na podlagi tiskanih "spominov", ki so izšli od leta 1919, dalje izpod peres raznih bivših državnikov ter na temelju uradnih spisov, ki sta jih vzel močnemu odporu izdali iz najtajnejših min. in dvor. arhivov nem. in av-ogr. vojni vladi leta 1919 v 4 debelih zvezkih. V teh zvezkih so ponatisnjena po originalih doslovno vsa pisma, vse brzojavke in vse druge uradne listine, ki so jih pilali ali odposlali od 2. julija 1914 do konca vojne evropski vladarji, njih ministri in diplomati.

"Die deutschen Dokumente zum Kriegsabschluss" so neovrgljiv dokaz zločinskih natur, popolne moralne propalosti in podlosti nemških in avstro-ogrskih vladarjev ter njihovih najmočnejših pomočnikov grofov Berchtolda in Tisze. Hkratu pa dokazujejo, da ne zadeva Srbije in Rusije zaradi vojne niti senea krivde ter da so Rusija Anglija in Francija do skrajnosti storile vse, da bi vojno preprečile. Strašno je to berilo! Kakraj ti akti govore, da je bilo avstro-ogrsko e. kr. apostolsko veličanstvo, cesar Franc Jožef I., da je bilo nemško veličanstvo po božji milosti, cesar Viljem II., da so bili vsi avstro-ogrski in nemški diplomati in vodilni ministri najgršči lopovi, kar jih pozna najnovejša svetovna zgodovina.

Naj navedemo le kratko vsebino dr. Kannerjeve brošure!

Že 30. junija 1914 je berlinska vlada dobila pismo nemškega poslanika Tschirschkega, da hoče Lunaj s "Srbi obračunati": 2. julija je ta poslanik izjavil cesarju Francu Jožefu, "da stoji Nemčija sklenjena za monarhijo" ter da prepuča "Avstriji odločiti, kdaj in kje" nastopita. Dne 5. julija je prejel cesar Viljem pismo Franca Jožefa, da je treba "Srbijo osamiti in zmanjšati" ter da mora "Srbija kot političen faktor na Balkanu izginiti". Že 6. julija je Viljem odbrzojavil, da "stoji kot zvest zaveznik in star prijatelj trdno na strani Avstro-Ogrske". In 1. julija je Viljem še sam pisal Francu Jožefu, da mu je "vesela dolžnost", stati mu "zvesto čla strani". Dne 7. julija se je vršila na Dunaju prva skupna seja ministrov obeh drž. polovici. Grof Berchtold je predlagal načrt ultimata, ki se mu je grof Tisza upiral, a končno udal. Dne 8. julija je Berchtold obvestil nemškega poslanika Tehirschkega o tem besedilu z izrecno pombo: "Zahteve do Srbije so take, da je izključeno, da bi jih mogla sprejeti!" Dne 10. julija je Berchtold rekel Tschirschkeganu, da mora Srbija ultimatu ugoditi tekom 48 ur in dostavil besede: "Se vedno premišlujem, kakšne zahteve bi se postavil, da bi jih Srbija pod nobenim pogojem ne mogla sprejeti!"

In nemška berlinska vlada je tej jezuitski lopovščini pritrčila ter je svetovala, naj se obavi materija o velebrski zaroti". Dne 19. julija je bil ultimatum — delo grofa Berchtolda in nemškega poslanika Jagowa — v skupni ministrski seji odobren. Bilo je sklenjeno, odposlati ga v Beograd dne 23. julija, ko bo francoski predsednik Poincaré iz ruskega Kronstadta že odplul ter se bo nahajal na morju... Grof Tisza je povedal o tem sklepu Tschirschkegu zopet s pripombo: "Ultimatum je sestavljen tako, da je popolnoma izključeno, da bi ga Srbija mogla sprejeti!" Grof Berchtold pa je zaupal Tschirschkegu, da je Tisza "ultimatum ne odobril, nego ga je v nekaterih točkah še poostiril". Dne 17. julija je nemski poslanik svetnik princ Stolberg pisal Jagowu, ministru nemških zunanjih del, da Berchtold "upa", da Srbija ultimata ne sprejme in da se "boji", da bi dosegla A.O. "le diplomatski uspeh"; dne 18. julija pa je pisal istemu, da se A.O. "boji", da Srbija sprejme ultimatum, a da "mora priti do preloma".

Dne 20. julija je srbski poslanik v Berlinu izročil Jagowu noto, v kateri je srbska vlada umor v Sarajevu najostreje obsodila ter izrazila željo, "ostati s sosednjo avstro-ogrsko monarhijo v prijateljskem razmerju". Hkratu se je izrekla pripravljeno, ugoditi vsem zahtevam Avstro-Ogrske, izvzemši takim, ki bi jih tudi nobena druga država, ki čuva svoj ugled in neodvisnost, ne mogla izpolniti". Končno je srbska vlada prišla prijateljsko jej naklonjeno in kje" nastopita. Dne 5. julija je prejel cesar Viljem pismo Franca Jožefa, da je treba "Srbijo osamiti in zmanjšati" ter da mora "Srbija kot političen faktor na Balkanu izginiti". Že 6. julija je Viljem odbrzojavil, da "stoji kot zvest zaveznik in star prijatelj trdno na strani Avstro-Ogrske". In 1. julija je Viljem še sam pisal Francu Jožefu, da mu je "vesela dolžnost", stati mu "zvesto čla strani". Dne 7. julija se je vršila na Dunaju prva skupna seja ministrov obeh drž. polovici. Grof Berchtold je predlagal načrt ultimata, ki se mu je grof Tisza upiral, a končno udal. Dne 8. julija je Berchtold obvestil nemškega poslanika Tehirschkega o tem besedilu z izrecno pombo: "Zahteve do Srbije so take, da je izključeno, da bi jih mogla sprejeti!" Dne 10. julija je Berchtold rekel Tschirschkeganu, da mora Srbija ultimatu ugoditi tekom 48 ur in dostavil besede: "Se vedno premišlujem, kakšne zahteve bi se postavil, da bi jih Srbija pod nobenim pogojem ne mogla sprejeti!"

Kralj Ferdinand bolgarski je kmalu po 1. avgustu sklenil zvezo z Avstro-Ogrsko. Tudi kralj Konstantin je 27. julija odklonil berlinsko hujskanje proti Srbiji, češ, da "grški narod noče vojne". A cesar Viljem je 30. julija kralja Konstantina z osebnim pismom rotil kot pruskega generalfeldmaršala ter mu hkratu naravnost grozil, ako se ne pridruži. Toda Konstantin je 2. avgusta vendarle še drugič odklonil napasti Srbe, "ki so naši zavezništvo..." Nato je Viljem ukazal sporočiti grškemu kralju, da "se bo postopalo z njim kot s sovražnikom, ako se takoj sedaj ne pridruži!" — Tudi Turčijo je pridobil Viljem in z njo se je sklenila zveza že 2. avgusta.

Tako se je pripravljala svetovna vojna iz Berlina in z Dunaja že od 6. julija, a 20. julija se je Jagow zlagal da ne pozna avstro-ogrškega ultimata! Še več: dne 21. julija se je zlagal nemški kancelar nemškimi poslanikom v Petrogradu, Parizu in Londonu! Pisal jim je namreč, da so zahteve Avstro-Ogrske do Srbije "pravične in zmerne", a da se "boji, da bi Srbija te skromne zahteve odklonila in Avstro-Ogrsko izvala"! Podleci so se obojevali sklepati zveze že ves mesec, pripravljali neizogibno vojno, a hkratu so lagali na vse strani, celo lastnim poslanikom.

In ultimatum so res izročili dne 23. julija ob 6. zvečer — točno eno uro nato, ko je odplula ladja: francoskim predsednikom iz ruskega Kronstadta!

Zaman je svaril edini pošten nemški poslanik v Londonu Lichnowsky nemško vlado še v zadnjem hipu pred svetovno vojno, ki mora izbruhniti, ako se Avstro-Ogrska ne pogodi s Srbijo; zaman je rotil angleški zunanji minister E. Grey nemško vlado, naj posreduje za mir, zaman ruski zunanji minister Sazonov, zaman sam car Nikolaj; Franc Jožef in Viljem sta odklonila vse predloge ter se rista zadovoljila niti z največjim pomizanjem Srbije, ki je sprejela vse nečuvno nestramne avstro-ogrške zahteve, izvzemši dveh, ter je prosila za nadaljna pogajanja. Svetovno vojno sta cesarska lopova hotela imeti, ker sta bila prepričana, da je zanju "vojaški položaj tako ugoden, kakor se v doglednem času tako ugoden ne povrne..." "Srečni smo lahko", je pisal 5. avgusta bavarski poslanik grof Lerchenfeld v Berlinu, "da je zaradi sarajevskega umora počila mina, ki so jo položile Rusija, Francija in Anglija v času, ko Rusija ni pripravljena ter se nahaja francoska armada v prehodnem stadiju..." In vendar so govorili vsi kronani lopovi, da jim je vojna vsiljena! In vendar je pisarilo na tisoče nemških in drugih listov, da je vojne kriva Srbija!

Dne 25. julija — dva dni po izročitvi ultimata — je brzojavil knez Lichnowsky, nemški poslanik v Londonu, v Berlin pl. Jagowu: "Avstrija preveč podcenjuje odporno silo Srbije. Na vsak način se bo usela dolgotrajna, ljuta borba, ki bo Avstro-Ogrsko zelo oslabilo ter bo na njej izkrvavela. To je mnenje londonskega zunanjega ministrstva". Grey je prorokoval resnico: Avstro-Ogrska je izkrvavela in razpadla, Srbija pa je iz strašne borbe izšla kot zmagovalka! — Franc Jožef, apostolsko Veličanstvo terejalski podleec in pokrovitelj vseh lopovščin, je žal, umrl pred koncem vojne; blebetavi kronani Viljem II. se skriva kot izobčenee in milijonkrat prokleti morilec po Holandskem, vedno v strahu pred maščevalnim nožem ali svetno kroglo. Karel uživa kot zaničevan pregnanee ostanke Avstro-Ogrske tihotapsko odnešenih zakladov; bolgarski zahrbtnež Ferdinand je izgubil v temo in sramoto. Izginili so v ničnost vsi tisti Berchtoldi, Bethmanni, Jagowi in njih lažnivi tovariši — vse skupaj pa ohrani zgodovina v večnem spominu kot največje, najstrašnejše zločinec 20. veka.

Zaman je svaril edini pošten nemški poslanik v Londonu Lichnowsky nemško vlado še v zadnjem hipu pred svetovno vojno, ki mora izbruhniti, ako se Avstro-Ogrska ne pogodi s Srbijo; zaman je rotil angleški zunanji minister E. Grey nemško vlado, naj posreduje za mir, zaman ruski zunanji minister Sazonov, zaman sam car Nikolaj; Franc Jožef in Viljem sta odklonila vse predloge ter se rista zadovoljila niti z največjim pomizanjem Srbije, ki je sprejela vse nečuvno nestramne avstro-ogrške zahteve, izvzemši dveh, ter je prosila za nadaljna pogajanja. Svetovno vojno sta cesarska lopova hotela imeti, ker sta bila prepričana, da je zanju "vojaški položaj tako ugoden, kakor se v doglednem času tako ugoden ne povrne..." "Srečni smo lahko", je pisal 5. avgusta bavarski poslanik grof Lerchenfeld v Berlinu, "da je zaradi sarajevskega umora počila mina, ki so jo položile Rusija, Francija in Anglija v času, ko Rusija ni pripravljena ter se nahaja francoska armada v prehodnem stadiju..." In vendar so govorili vsi kronani lopovi, da jim je vojna vsiljena! In vendar je pisarilo na tisoče nemških in drugih listov, da je vojne kriva Srbija!

Dne 25. julija — dva dni po izročitvi ultimata — je brzojavil knez Lichnowsky, nemški poslanik v Londonu, v Berlin pl. Jagowu: "Avstrija preveč podcenjuje odporno silo Srbije. Na vsak način se bo usela dolgotrajna, ljuta borba, ki bo Avstro-Ogrsko zelo oslabilo ter bo na njej izkrvavela. To je mnenje londonskega zunanjega ministrstva". Grey je prorokoval resnico: Avstro-Ogrska je izkrvavela in razpadla, Srbija pa je iz strašne borbe izšla kot zmagovalka! — Franc Jožef, apostolsko Veličanstvo terejalski podleec in pokrovitelj vseh lopovščin, je žal, umrl pred koncem vojne; blebetavi kronani Viljem II. se skriva kot izobčenee in milijonkrat prokleti morilec po Holandskem, vedno v strahu pred maščevalnim nožem ali svetno kroglo. Karel uživa kot zaničevan pregnanee ostanke Avstro-Ogrske tihotapsko odnešenih zakladov; bolgarski zahrbtnež Ferdinand je izgubil v temo in sramoto. Izginili so v ničnost vsi tisti Berchtoldi, Bethmanni, Jagowi in njih lažnivi tovariši — vse skupaj pa ohrani zgodovina v večnem spominu kot največje, najstrašnejše zločinec 20. veka.

Dne 25. julija — dva dni po izročitvi ultimata — je brzojavil knez Lichnowsky, nemški poslanik v Londonu, v Berlin pl. Jagowu: "Avstrija preveč podcenjuje odporno silo Srbije. Na vsak način se bo usela dolgotrajna, ljuta borba, ki bo Avstro-Ogrsko zelo oslabilo ter bo na njej izkrvavela. To je mnenje londonskega zunanjega ministrstva". Grey je prorokoval resnico: Avstro-Ogrska je izkrvavela in razpadla, Srbija pa je iz strašne borbe izšla kot zmagovalka! — Franc Jožef, apostolsko Veličanstvo terejalski podleec in pokrovitelj vseh lopovščin, je žal, umrl pred koncem vojne; blebetavi kronani Viljem II. se skriva kot izobčenee in milijonkrat prokleti morilec po Holandskem, vedno v strahu pred maščevalnim nožem ali svetno kroglo. Karel uživa kot zaničevan pregnanee ostanke Avstro-Ogrske tihotapsko odnešenih zakladov; bolgarski zahrbtnež Ferdinand je izgubil v temo in sramoto. Izginili so v ničnost vsi tisti Berchtoldi, Bethmanni, Jagowi in njih lažnivi tovariši — vse skupaj pa ohrani zgodovina v večnem spominu kot največje, najstrašnejše zločinec 20. veka.

Dne 25. julija — dva dni po izročitvi ultimata — je brzojavil knez Lichnowsky, nemški poslanik v Londonu, v Berlin pl. Jagowu: "Avstrija preveč podcenjuje odporno silo Srbije. Na vsak način se bo usela dolgotrajna, ljuta borba, ki bo Avstro-Ogrsko zelo oslabilo ter bo na njej izkrvavela. To je mnenje londonskega zunanjega ministrstva". Grey je prorokoval resnico: Avstro-Ogrska je izkrvavela in razpadla, Srbija pa je iz strašne borbe izšla kot zmagovalka! — Franc Jožef, apostolsko Veličanstvo terejalski podleec in pokrovitelj vseh lopovščin, je žal, umrl pred koncem vojne; blebetavi kronani Viljem II. se skriva kot izobčenee in milijonkrat prokleti morilec po Holandskem, vedno v strahu pred maščevalnim nožem ali svetno kroglo. Karel uživa kot zaničevan pregnanee ostanke Avstro-Ogrske tihotapsko odnešenih zakladov; bolgarski zahrbtnež Ferdinand je izgubil v temo in sramoto. Izginili so v ničnost vsi tisti Berchtoldi, Bethmanni, Jagowi in njih lažnivi tovariši — vse skupaj pa ohrani zgodovina v večnem spominu kot največje, najstrašnejše zločinec 20. veka.

Dne 25. julija — dva dni po izročitvi ultimata — je brzojavil knez Lichnowsky, nemški poslanik v Londonu, v Berlin pl. Jagowu: "Avstrija preveč podcenjuje odporno silo Srbije. Na vsak način se bo usela dolgotrajna, ljuta borba, ki bo Avstro-Ogrsko zelo oslabilo ter bo na njej izkrvavela. To je mnenje londonskega zunanjega ministrstva". Grey je prorokoval resnico: Avstro-Ogrska je izkrvavela in razpadla, Srbija pa je iz strašne borbe izšla kot zmagovalka! — Franc Jožef, apostolsko Veličanstvo terejalski podleec in pokrovitelj vseh lopovščin, je žal, umrl pred koncem vojne; blebetavi kronani Viljem II. se skriva kot izobčenee in milijonkrat prokleti morilec po Holandskem, vedno v strahu pred maščevalnim nožem ali svetno kroglo. Karel uživa kot zaničevan pregnanee ostanke Avstro-Ogrske tihotapsko odnešenih zakladov; bolgarski zahrbtnež Ferdinand je izgubil v temo in sramoto. Izginili so v ničnost vsi tisti Berchtoldi, Bethmanni, Jagowi in njih lažnivi tovariši — vse skupaj pa ohrani zgodovina v večnem spominu kot največje, najstrašnejše zločinec 20. veka.

Dne 25. julija — dva dni po izročitvi ultimata — je brzojavil knez Lichnowsky, nemški poslanik v Londonu, v Berlin pl. Jagowu: "Avstrija preveč podcenjuje odporno silo Srbije. Na vsak način se bo usela dolgotrajna, ljuta borba, ki bo Avstro-Ogrsko zelo oslabilo ter bo na njej izkrvavela. To je mnenje londonskega zunanjega ministrstva". Grey je prorokoval resnico: Avstro-Ogrska je izkrvavela in razpadla, Srbija pa je iz strašne borbe izšla kot zmagovalka! — Franc Jožef, apostolsko Veličanstvo terejalski podleec in pokrovitelj vseh lopovščin, je žal, umrl pred koncem vojne; blebetavi kronani Viljem II. se skriva kot izobčenee in milijonkrat prokleti morilec

Ameriški proletarijat.

Arno Dosch-Fleuret je mnenja, da manjka takozvane razredne zavodnosti ljudem, ki so prišli v industrijalna središča, da napravijo "easy money", kakor so se zopet razkropili. — Unionizem nima v Ameriki pravega oprijema na maso.

Poroča Arno Dosch-Fleuret.

V Akronu, Ohio, kjer je v zadnjih par letih gumijeva industrija narasla do velikanskega obsega, je pred kratkim pričela padati produkcija kot raketa in iz tega mesta so prihajala poročila, da je na tisoče in desetisoče delavcev izgubilo delo. Vsi tedaj tega sem odšel v Akron, da vidim, kako splošno in obsežno je trpljenje proletarijata.

Mislil sem, da bom našel tam velike množice strokovno neizurjenih delavcev ter proletarsko razredno zavest kot jo človek ponavadi spravlja v stik z velikimi industrijami v Evropi.

Akron sem našel precej nezaposlen, a videl nisem nobenega proletarijata. Nikakih krušnih vrst ni bilo in nikakih izkuhov, kjer bi se delilo juho. Kljub temu pa ni bilo nobenega dvoma, da je delo v tem malem mestu celih 50.000 delavcev manj kot jih je delalo malo časa poprej. Kje so bili ti delavci in kam so izginili?

Odšli so domov. V Akronu se niso mislili stalno naseliti. Večina teh delavcev je prišla iz West Virginije. Bili so to delavci, ki se selijo in ki so izginili, ko jih niso več potrebovali. Odšli so v druga mesta, druge industrije ali pa na dežele. Bili so to delavci, ki se radi selijo, a poznali niso nobene razredne zavesti. Danes so dobivali najvišje plače v tavniceh, jutri pa bodo mogoče orali in obdelovali — zemljo. Za delavskega voditelja nima ta vrsta delavcev nobene prave vrednosti.

Industrijalci v Akronu so bili izvanredno hvaležni tem ljudem. Prišli so, ko so jih industrije potrebovale ter se odstranili, ko jih niso več potrebovali. Brez njih bi bilo nemogoče zgraditi industrije tako hitro, da so lahko zadostile potrebam enega dne in če bi ti delavci ne izginili, ko se je pojavila stagnacija v industriji, bi ustvarili skrajno neprijetno odgovornost za industrijalce, ki so jih sklicali skupaj. To je položaj, ki je izključno ameriški in ki bi presenetil vsakega, ki bi skušal vsiliti ameriškim napravam evropske ideje glede industrijalne organizacije.

V napravi Goodyear Tire and Rubber Company v Akronu so mi povedali, da je bila naprava skrčena od 30.000 na 6000 mož v manj kot šestih mesecih, ne da bi se pri tem odpušalo ljudi v velikih skupinah. Pred več meseci je naprava prenehala sprejemati nove ljudi, ko je postalo očividno, da ne bo povpraševanje po avtomobilskih pnevmatikah več tako veliko kot poprej. Vsaki teden od tedaj naprej je nekaj delavcev zapustilo delo. Teden za tednom so prihajali mošnje ter zahtevali svoj čas, nekateri raditega, ker je bilo poletje in so jih vabile njih domače gore, drugi pa raditega, da se napote v druga industrijalna mesta. To je šlo naprej skozi celo poletje in jesen in ko je bilo treba v novembur naenkrat ostro skrócić produkcijo je bilo v napravi le še 14.000 delavcev mesto 30.000. Ostali so izginili v normalnem preseljevanju delavstva. V drugih sličnih napravah v Akronu se je vršil isti proces in vsled tega ni bilo treba vreči tisoč in tisoč delavcev na cesto, ko je prišla resnična stagnacija v tej industriji.

Približno ista stvar se je završila tudi v Detroitu, Mich. Tekom preteklega leta je imelo to mesto približno 190.000 ljudi več kot jih je moglo primerno nastaniti. Vse te ljudi so privabile v Detroit visoke plače. Može, ki so bili le kolikaj inteligentni, so dobivali po petnajst do trideset dolarjev na dan ali pa še več. Nato pa se je pojavila na avtomobilskem trgu stagnacija. Pričenši s preteklim majem je prenehala v Detroitu povpraševanje po delavcih. Tavnice so tedaj sprejemale manj mož, a mesto kljub temu ni bilo prenapolnjeno z nezaposlenimi delavci. Gotovo število ljudi je namreč vsaki teden zapustilo svoja mesta ter odpotovalo. Detroit kot bonanza delavstva je postal neproduktiven. Na poti proti iztoku od Pacifične obali sem v novemburu vsepovsod zadel na ljudi, ki so imeli po par sto dolarjev v svojih žepih, namreč denar, zaslužen v Detroitu in ko so sedaj iskali kako drugo primerano službo. Do časa, ko sem dospel do Detroita, sem našel, da so imele tavnice 150.000 delavcev manj kot pa štiri mesece poprej, da pa ni bilo opaziti nikjer po cestah nezaposlenih in postopajočih ljudi.

Edinole v čudovito bogati Ameriki se morejo pripetiti take stvari. Edinole tukaj si upamo organizirati industrijo v obsegu bonanz. V Evropi vedo veliki industrijalci, da se morajo pripraviti na polom če bi gradili industrijo na tako nagel način. Zanimali bi ne mogla zopet absorbirati delavcev, ki se selijo kot je storila to ameriška zemlja za Akron in Detroit. V Evropi pripadajo industrijalni delavci proletarijatu, ki je potomec dolge vrste delavcev. Evropski delavci so tudi razredno zavedni ter ne morejo izginiti in se razkropiti kot so se ameriški delavci.

Vsled različnega pogoja stvari v Ameriki, se vrši sedanja novc uravnava zadev brez velikih težko od strani delavstva. V Evropi, kjer se vrši proces socialne revolucije, ni mogoče niti misliti na uravnavo katekrične vrste, ne da bi se preje iznašlo, kakšne učinke bo imela ta uravnava na delavske razrede. Tukaj pa ni nobenega proletarijata in vsled tega tudi nobene razredne zavodnosti.

Pred kratkim sem našel na svojih potovanjih po deželi, da so ljudje vsake vrste prepričani, da morajo pasti ene, najmnine, plače in drugo. Govoreč z delavskimi voditelji sem našel isto trezno mišljenje. To bi bilo nemogoče, če bi obstajalo kako rezpoloženje za razredno vojno.

Sedaj je čas za preizkušnjo, koliko socialnega nemira v Evropi se je vcepilo nam. Časi izobilice so minuli in kar je nezadovoljstva mora priti gotovo na površino ter se pokazati. Mogoče je, da iščem nekaj preveč preciznega, da pa tega ne morem najti. Opaziti je običajno nezadovoljstvo radi boja za obstanek, a to nezadovoljstvo ni razredno zavedno, kot se rabi to frazo v revolucionarnih krogih v inozemstvu. Položaj ni niti povečal števila pristavev I. W. W. ali onega industrijalnega delavskega gibanja. To je videti zelo primeren trenutek, da se vzpizori naval, kampanjo poaka v namenu, da se prepriča delavce, da je industrijalni unionizem njihov pet v industrijalno svobodo.

V iztočni Evropi bi se vsprlo njenega sedanjega duševnega stanja ne mogla završiti uravnava, ne da bi delavci prišli za puške in strojnice in stavili oborožene zahteve. Kaj takega ne spada v ameriško sliko.

En vzrok je mogoče ta, da ni del delavskih slojev, ki je pri tem najbolj prizadet, unioniziran ali organiziran. Strokovni unionizem ni držal koraka z nastankom industrije. Važna središča takozvanih težkih industrij, kot jih imenujejo Nemci, niso organizirana. V pittsburskem okraju je približno 400.000 delavcev in organizacija, ki ostaja med njimi, je premajhna, da bi prišla v poštev. Nobeno veliko industrijalno središče v Ameriki ni unijsko. Chicago je naprimer v industrijalnem oziru open shop. Tako je tudi Detroit ali kako drugo mesto, kjer se je industrija hitro razvila. Ko se misraševal glede open-shop gibanja, so me vsepovsod informirali, da se je princip odprte delavnice vedno vzdrževal v katerikoli obliki in kateremkoli središču, kjer sem izpraševal.

Resnica je seveda, da so bile velike industrije v stanu prepričati unioniziranje ali organiziranje s tem, da so pustile prihajati neprestani tok priseljencev v deželo in da so bile dosti prebrisane, da so

vzele te priseljence s farm v Evropi, vsled česar niso ti priseljenci prinesli s seboj nikake razredne zavesti. Praz izza znane Homestead stavke je bila jeklarska industrija neunijska. Šele tedaj ko je bil tok priseljevanja ustavljen vsled vojne, je prišla prilika za organiziranje. Bilo je takrat, ko sta pričela z delom John Fitzpatrick in William Z. Foster. Ta dva pa sta najprvo skušala industrijalno organizirati čikaške klavnice in jeklarski baroni so zasledovali njih delovanje od daleč. Eden teh mi je rekel: — Videli smo jih prihajati ter bili pripravljani nanje.

Zanimiv komentar glede unioniziranja tvornice mi je podal v Detroitu Mr. C. Culver, ravnatelj Employers Association, to je organizacije, ki se peča z delavskimi problemi za svoje člane. Rekel je: — Kadar ne stojijo delodajalci skupaj v namenu, da pritiskajo plače k tlom, nima unionizem prilike, da bi raste. Kadar delodajalci tekmujejo za delavce, kot so storili to tukaj v Detroitu, kadar so preveč zaposleni z izdelovanjem strojev, kadar predejavajo iznajdljivi duhovi ter je domači ameriški ženij koncentriran na dosego najboljših rezultatov, takrat se ljudje ne pridružujejo unijam.

Unionizem je brez dvoma le malo napredoval v Detroitu. — Ameriška delavska federacija je igrala tam zelo majhno vlogo in avtomobilskim delavcem se je posrečilo dobiti za svojo industrijalno unijo le eno dvajsetino delavcev, katere bi se lahko sprejelo. Značilno pa je, da imajo avtomobilski delavci kljub majhnemu članstvu svojo važnost v industriji in delodajalci smatrajo narastek te organizacije kot edino možno pretjno. To kaže moč, ki bi lahko prešla v roke tovarniškega delavca, če bi dobil industrijalni unionizem nekaj oprijem na ameriško industrijo.

V Detroitu znaše število zunaj rojenih delavcev celih trideset tisočkov. V Pittsbuurgu je odstotek še višji. Delodajalci v obeh krajih izjavljajo, da se ne boje delavskih organizacij, dokler bo stvar v tem oziru obstajala kot je. Delavske organizacije, oživotvorjene med zunaj rojenimi delavci, ne obstajajo dolgo. Hitro jim je mogoče organizirati, kot je našel to W. Z. Foster, ko je organiziral jeklarsko stavko leta 1919. Zunaj rojeni delavci prispevajo z navdušenjem in radodarno svoj denar za organizacijo, a pričakujejo hitrih uspehov ter postanejo razočarani, če ti uspehi izostanejo. Ravnokar sem pričel skozi jeklarski okraj v Ohio in Pittsbuurgu, organiziran na najbolj uspešen način pred enim letom od Fosterja in v tem okraju je danes komaj najti sled njegovega delovanja. Le s težkočo sem našel suha ostanja cvetočih unij, katere je Foster organiziral in razvil v teku par mesecev.

Potem ko sem obiskal jeklarska mesta ter ona, ki imajo izobilico modernih tvornic, sem prišel do prepričanja, katerega je I. W. W. da ameriška industrija ni organizirana. Delo, kot nekaj povsem drugega kot industrija, je organizirano, a tvornice s svojimi stotinami in stotinami tisočev, da s svojimi milijoni neizurjenih ali napol izurjenih delavcev, še vedno niso organizirane. Ameriška delavska federacija je ni zanimala zanje in I. W. W. je skušala storiti to v tako revolucionarnem obsegu, da se ji poskus ni posrečil. To polje je še vedno odprto. Ameriško industrijalno polje je praktično neovirano od predsodkov ali trdih pogojev, ki prevladujejo v Evropi. V evropskem smislu izvežbani agitatorji so več kot enkrat sejali po ameriškem polju svoje v Evropi rojene ideje, a te ideje niso dosedaj še obrodile nobenega sadu.

V splošnem rečeno je najti v ameriški industriji dve vrsti delodajalcev. Prva vrsta obstaja iz onih, kojih geslo je: — Ujemi jih mlade, postopaj grdo z njimi in ne nanič jih ničesar. — To je vrsta, ki najbolj kriči, ki podpira idejo o "lastninski pravici" in ki se zavzema za brezobziren ameriški open-shop.

Jeklarska, premogarska in bakrena industrija in vse takozvane težke industrije so prežete s tem duhom, celo v tem času, ko je prišel luči v več kot enem oziru. Pri takih delodajalcih nima delavstvo nikakih pravic. Lahko je napraviti boljševeka iz vsakega delavca, ki pride v stik s takimi delodajalci. Vzemimo Butte, kjer pašuje Anaconda Copper Company. Če pride kak rudar v Butte, mora iti skozi kompanijski urad za potne listine, predno more sploh priti za delo. Če se mu posreči dobiti takozvano "rustling card", neke vrste izkaznico, ki vsebuje njegov popis, lahko išče dela v rovu zamej. Če je član kake unije, ki ni dobro zapisana pri kompaniji, se mora lagati glede tega ter reči, da ni ali pa ne dobi izkaznice. To je industrijalni feudalizem, kajti drugače se te prikazni ne more imenovati. Bil sem v uredništvu lista Bulletin, delavskega lista, ki izhaja v Butte ter zapazil pol ducata pušk v nekem kotu.

— Ali imate dečo stražo? — sem vprašal.
— Ne, — se je glasil odgovor, — a kompanija ima belo stražo in zavarovati se moramo, posebno krog volitev.

Boreča se proti temu brezobzirnemu duhu je nadaljna skupina ameriških delodajalcev, ki spoznavajo, da imajo gotove odgovornosti z ozirom na ljudi, katere zbirajo skupaj v svojih tvornicah. Ta skupina predstavlja modernega duha v ameriški industriji. Delodajalec iz te vrste prične ponavadi s tem, da "pospešuje kako dohodno delo, a konča s popolnim sodelovanjem. Može je vrste vidijo prepada, ki zija med kapitalom in delom in mesto da bi ga skušali razširiti in poglobiti ter s tem ovekovečiti industrijalno borbo kot delajo to voditelji v težkih industrijah, skušajo nasprotno zgraditi mostove preko tega prepada. Uveljaviti hočejo primerne človeške odnose med delodajalcem in delavcem ter postaviti na laž trditve I. W. W. organizacije, "da nimata delavski razred ter oni delodajalec ničesar skupnega".

Može, ki vzpizirajo te poskuse, so zdrave pameti ter ne mislijo, da bodo rešili s tem delavski problem. V moderni industriji skušajo nanovo ustanoviti stik, ki je bil izgubljen med mojstrom in pomočnikom, ko sta prenehala delati za isto mizo. Nekateri teh delodajalcev so bili deležni resničnega uspeha. Drugi pa ne morejo nikamor naprej. Vse je odvisno od množine odkritosti pri celem podjetju. Najti pa je v Ameriki nekako 700 podjetij, ki obratujejo na temelju tega prostovoljnega sistema "industrijalnih konferenc".

Te naprave ne trdijo, da so v stanu storiti več kot vreči provizoričen most preko prepada, ki zija med delodajalcem in delavcem, a na vsak način je to zanimiv eksperiment v ameriški industriji. — Če bo uspešen, bo uveljavil nove standarde v industriji in v stanu bomo reči nato, da se je Ameriki posrečilo rešiti na drugačen način industrijalni problem, ki je dovedel v Evropi do socialne revolucije.

Kako so Italijani postopali s sodniki v Dalmaciji.

Od 57. sodnikov, ki so bili v službi leta 1918, jih je bilo iz službe odpuščenih 33, nekaj jih je bilo interniranih, nekaj pa jih je pravčasno pobegnolo preko meje. Sodnik Aleksander Mović je bil aretiran v januarju 1919. V maju 1919 je bil obsojen v došmrtno ječo radi špijonaze na korist vlade v Splitu, to je enega delavca avstro - ogrskega cesarstva. Umrl je v ječi v Jakinu v Italiji koncem septembra 1919. Nekaj drugi je bil obsojen v došmrtno ječo radi nabiranja dobrovoljcev v korist Srbije. Fran Petrečić iz Splita je bil obsojen radi špijonaže, prosil pa je za pomiloščenje, ker je bil jetičnik! Vojaško poveljstvo se ga je usmislilo s tem, da mu je določilo kazen — 20 let ječe.

Iščem svojega brata FRANKA BRUDAR iz Dolenjega vrha št. 22 pri Novem mestu. L. 1915 je imel naslov: Paul Migyar, 414 Thomas St., Hillyard, Wash. Prosim ga, da se mi javi, ali če kdo ve za njegov naslov, naj ga mi naznani, za kar mu bom zelo hvaležna. — Neža Pačič, vas Boršt št. 3 pri Dolnjem vrhu, Slovenija, Jugoslavija. (20-21—1)

SEVERA'S Cough Balsam

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

SEVERA'S Cold and Grip Tablets

SEVERA'S Cold and Grip Tablets

Iz zasedene domovine.

Teško poškodovanega se našli na poti iz Čedadu v Kobariški Kot nekoga Špehonja. Preljajali so ga takoj v Čedad v bolnišnico, kjer je mogel se povedati, da so ga napadli neznanji ljudje, nato je umrl. Takih naodov je na tej strani vse polno, italjanska oblast pa ne stori ničesar za javno varnost med Slovenci.

Poskušeni atentat na D'Annunzia. Dne 30. oktobra je nek ardit streljal na D'Annunzia, ki ga pa je zgrešil. Stvar se hoče prikriti, ker žele, da bi ne prišla v javnost radi strašnega stanja, ki vlada na Reki v splošno nezadovoljnost, katere je bila vzrok napadu. D'Annunzio se v svojem velikem strahu sedaj ne upa več iz hiše.

V Istro pošiljajo Italjani v hrvatske šole učitelje iz kraljevstva. Taka dva tuja učitelja sta bila napadena pri Sv. Vinčetu. Istrski banditi so mislili, da imajo pred seboj kake mešetarije ali agente, polne denarja, pa so ju napadli in oropali. Krvavih glav sta prijela omenjena učitelja pri oblastih v Pulju, kaj se jima je zgodilo.

Češke usmiljene brate so pregnali Italjani iz Gorice in poslali tja italjanske iz Milana. Prejšnji prijor Longin Horak, ki je bil v Gorici jako spoštovan mož, je bil imenovan pred osmimi meseci za generalnega definitorja reda v Rimu, v glavnem za to da se ga odstranili iz Gorice. Za prijorja je bil potem imenovan Čeh R. Bernadzik. Ali le za toliko časa dokler so ga potrebovali, sedaj je odšel tudi on iz Gorice in sicer domov na Češko. Bernadzik je deloval v Gorici 21 let. Tako iztrebljajo Italjani Slovane iz Primorja.

Amnestija v okupiranem ozemlju. Iz okupiranega ozemlja poročajo, da je bila povodom obletnice zmage pri Vittorio proglašena amnestija, po kateri se morejo vrniti domov vsi, ki so svojevoljno pobegnili, kakor tudi oni, ki so jih pregnale okupacijske oblasti.

VABELO Slovenski Del. Dom na Moxham, Johnstown, Pa., 5. februarja t. l. z igro: "Mashevanje nad petelinom in kes". Igrale bodo same ženske. K tej veselici se vlnudno vabi vsa družva ter posamezne rojake in rojakinje iz bližnje in daljnje okolice, kakor Dunlo, Lloydell, South Fork, Hagevo, Cairnbrook in še drugih sosednjih mest, da se v obilnem številu vdeleže naše zabave, ki bo nekaj izvrstnega. Za pijačo in kaj za pod zob bo tudi preskrbljeno. Pričetek veselice točno ob 7. uri zvečer. Za ples bo igrala slovenska Moxham godba. Vstopnina za moške 50¢; dame so proste. Direktorij S. N. D. (4x 20.25.27—1 & 2—2)

Rad bi izvedel za mojega prijatelja LOUISA KOGEN, s katerim sva se nahajala na Treadwell, Alaska. Prosim cenjene rojake, ako kateri ve za njegov naslov, da mi ga blagovoljno naznani; ako pa sam čita ta oglas, naj se mi pa sam javi. — Vinko Sepič, P. O. Box 102, East McKeesport, Pa. (18-21—1)

NAZNANILO IN ZAHVALA. Tužnjim srecem naznanjam sorodnikom, prijateljem in znaneem žalostno vest, da je moj brat

JOHN MLINAR dne 7. januarja 1921 za večno zaspal v bolnišnici v McKees Rock, Pa., odkoder je bil pripeljan v Cliff Mine, Pa., k rojaku Jakobu Debelaku, pri katerem je bil na hrani, predno se je podal v bolnišnico. Ranjki je bil star 34 let, samski. Pokopan je bil 10. januarja na katoliškem pokopališču v Imperialu, Pa., s cerkvenim obredom. Bolehal je samo osem dni na pljučnici. V Ameriki je bil 15 let. Bil je tudi 5 mesecev pri vojakih Združenih držav. Tukaj zapuščam mene brata, v stari domovini pa enega brata in tri sestre. Doma je bil iz vasi Račovo pri Zireh na Kranjskem. Bil je član dveh družtev, katere sta mu priredila jako lep pogreb.

Zahvaliti se moram društvu Slavček št. 145 SNPJ., katero se je korporativno vdeležilo pogreba in tudi venec položilo na krsto v slovo. Hvala tudi samostojnemu društvu "Koruzna Fajfa", katero se je tudi korporativno vdeležilo pogreba in položilo venec na krsto v slovo. Posebno se pa moram zahvaliti rojaku Jakobu Debelaku in njegovi soprogi, katere sta ga imela v hiši za časa, ko je ležal na mrtvaškem odru. Hvala tudi pogrebnemu drugemu rojakom in rojakinjam, kateri so se vdeležili pogreba ter mu pomagali za časa njegove boleznii. I.e. pa hvala tudi onim, kateri so me tožili za časa mojega bivanja v Cliff Mine ob časa boleznii in smrti mojega brata. Ti pa, dragi brat, počivaj v miru in lahka naj ti bo ameriška zemlja!

White Valley, Pa., 17. januarja 1921. Frank Mlinar, žalujoči brat. (20-21—1)

KAKO SE UČI-TI ANGLEŠKO.

30 Patenti.

Dr. F. J. Kern

6202 St. Clair Avenue CLEVELAND, OHIO.

Naznanilo! Rojakom v Greater New Yorku in onim, ki potujejo skozi New York naznanjam, da imam dobro urejeno revalidacijo in veliko pisno dvorano

Pozor! Slovenci, Hrvati in Srbi ki potujete skozi New York. Ne pozabite na moj hotel, kjer debite najboljša prenočišča in boste najbolj postreženi. Čiste sobe z eno ali dvema posteljama. Prostor za 250 oseb. Domača kuhinja. Najnižje cene. August Bach 63 Greenwich Street New York, N. Y.

LISTNICA UREDNIŠTVA. Mrs. F. B. — Kanite v vodo nekoliko amonije (kar dobite v lekarni ali groceryji), pa bo voda bolj mehka in boste lažje čisto prali.

Rad bi izvedel za svojega svaka JOHNA DOBNIKAR. Pred 2. letoma je bival v East Helena in Butte, Mont. Prosim ga, da se javi, ali pa če kdo ve za njegovo, da mi pošlje njegov naslov. Ako sam bere te vrstice, naj se mi pa sam oglasi. — John Alieh c/o West Groves & Sons Co., 18 North 5. Ave., Duluth, Minn. (13-21—1)

Tisočeri slave Juvito Krvni Čaj. Zakaj bi vi ali katerikoli v vaši družini še nadalje trpel vsled zrednih, ledičnih, jeternih ali črevesnih boleznii, glavobola, nepretrave zaprtja, revmatizma, bolečin v križu, nečiste krvi, prehladov in kašlja, če vam bo dal JUVITO KRVNI ČAJ, sestavljen iz najčistejših in najboljših želišč, rastočih na vseh krajih sveta in uporablja jočih od tisočeri, hitro in trajno pomoč. Če je vaš lekarnar ali grocer slučajno brez njega, ne vzemite ničesar drugega, ampak pošljite nam \$1.00 za veliko družinsko skatlo, ki bo zadostovala za stovardset dni, ali \$5.00 za 6 skatelj. Denar dobite nazaj, če boste zadovoljni z uspehi.

Juvito Laboratory South Hills Branch 50, Pittsbuurg, Pa. P. S. Z veseljem vam bomo poslali brezplačno poskušnjo, če pišete ponjo.

ZENSKA VOJNA.

Zgodovinski roman. — Francoski spisal Aleksander Dumas.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

12

(Nadaljevanje.)

— Izgubljena sem, — si je mislila.

Skoro v istem trenutku pa ji je prišla misel in lahek usmev se je pojavil krog njenih lepih ustnic. Hitro kot blisk je prišla kristalno čašo, namenjeno za Canollesa, jo vrgla skozi okno na vrt ter postavila na njeno mesto zlato čašo z grbom vojvode. Nato je potekla, sicer trda od strahu, po stopnjicah navzdol ter dospela do vrat v trenutku, ko je bilo čuti prvi slovesni udarec.

Francinette je hotela odpreti, a Nanon ji je potisnila na stran ter rekla s hitrim pogledom, ki je lasten le ženskam:

— Gospod vojvoda je, katerega pričakujem in ne gospod de Canolles.

V istem trenutku je potisnila nazaj zapan ter padla krog vratu noža z behim peresom, ki je imel pripravljeno najbolj divje lice, kar jih je imel na razpolago.

— Ah, — je vzkliknila Nanon, — torej me moje sanje vendar niso varale. Pojdite, dragi vojvoda, postreženi boste. Vse je pripravljeno za večerjo.

Vojvoda je bil ves presenečen. Ker pa imajo poljubi lepe ženske vedno nekaj prijetnega na sebi, se je pustil poljubovati.

Kmalu pa se je zopet spomnil kakšne uničujoče dokaze ima proti njej ter rekel vsled tega:

— Trenutek, gospodična, Treba je pojasnil, če vam je všeč.

S svojo roko je dal možem, ki so mu sledili, znamenje. Polni spoštovanja so se umaknili, a ne predalet. On pa je stopil umerjenih korakov v hišo.

— Kaj pa vam je, moj dragi vojvoda? — je vprašala Nanon z ono blinjeno veselostjo, ki naj bi bila videti naravna. — Ali ste zadnji pot, ko steb ili tukaj, kaj pozabili, da se tako skrbno ozirate na vse strani?

— Da, — je rekel vojvoda, — pozabil sem povedati vam, da nisem noben osel, noben Geronde, kot jih predstavlja gospod Cyrano de Bergerac v svojih komedijah in ker sem pozabil povedati vam to, sem se vrnil osebo, da vam povem.

— Ne razumem vas, gospod, — je odvrnila Nanon povsem mirno. — Prosim, pojasnite mi stvar.

Pogled vojvode se je uprl na dve naslonjači, romal od tam na krožnike in ves ta čas je postajalo njegovo lice najbolj rdeče od srda.

Nanon je videla vse to vnaprej ter pričakovala uspeha preiskovanja s smehljajem ki je razkrival njene krasne zobe. To smehljanje pa je bilo slično živčnim krčm in zobje bi brez dvoma sklepotali, če bi jih strah ne držal skupaj.

Vojvoda je vrgel nanjo jezen pogled.

— Še vedno pričakujem odgovora gospoda, — je rekla Nanon ter se priklonila.

— Odgovor gospoda, — je rekel vojvoda, — obstaja v tem, da mi pojasnite, kaj pomenjajo te priprave?

— Imela sem sanje, da se boste danes vrnil, čeprav ste me že večeraj zapustili. Moje sanje me nikdar ne varajo. Vsled tega sem dala pripraviti večerjo po vašem okusu.

Vojvoda je spučil obraz, očitno v namenu, da se ironično nasmehe.

— In ti dve blazini? — je rekel.

— Ali se hoče gospod vojvoda morda vrniti v Libourne? V tem slučaju so me sanje varale, kajti napovedale so mi da bo gospod ostal.

Vojvoda je drugič skremžil lice in to kremženje je bilo še bolj značilno kot prvo.

— In ta krasna nočna obleka? In te prelestne dišave?

— To je ena onih oblek, katere oblečem, kadar pričakujem gospoda. Prelestni duhovi prihajajo od parfuma, katerega gospod vojvoda ljubi, ker je tudi najbolj priljubljeni parfum kraljice.

— Torej ste me pričakovali? — je nadaljeval vojvoda z ironičnim usmevom.

— Ah, gospod, — je rekla Nanon ter pričela grdo gledati. — Bog naj mi oprosti, a mislim, da hočete gledati v omare. Ali ste mogoče ljubosumni?

Vojvoda je napravil dostojanstven obraz.

— Jaz ljubosumen? Moj Bog, to smešnosti ne boste zapazili na meni. Ker sem star in bogat, vem dobro, da me varajo. Onim pa, ki me varajo, hočem vsaj dokazati, da se ne dam vleči od njih: za nos.

— In kako jim boete to dokazali? — je vprašala Nanon. — Rada bi to izvedela.

— O, to ne bo posebno težko. Treba vam je le pokazati ta list. Pri tem je potegnil vojvoda iz svojega žepa list.

— Meni se nič več ne sanja, — je rekel vojvoda. — V mojih letih nima človek več sanj, tudi ne, kadar je zbučen, a jaz dobivam pisma. Prečitajte to, zelo zanimivo je.

S tresočo se roko je vzela Nanon list, katerega ji je izročil vojvoda ter se stresla po celem životu, ko je videla pisavo. Njenega strahu pa ni bilo opaziti in čitala je:

— Gospoda vojvoda de Eperno se obvešča, da bo danes zvečer neki človek, ki uživa že šest mesecev intimno prijateljstvo gospodične de Lartigues, prišel k njej, večerjal tam ter preživel noč.

— Ker nočemo pustiti gospoda vojvoda v nikaki negotovosti ga obveščamo, da se imenuje ta srečni tekmeč baron de Canolles.

Nanon je prebledela, kajti udarec jo je zadel sredi srea.

— Ah, Roland, Roland! — je zamrmrala. — Mislila sem, da sem se te iznebila.

— No, ali nisem poučen? — je rekel vojvoda zmagovalno.

— Precej slabo, — je odvrnila Nanon, — in če ni vaša politična policija nič boljša kot je vaša ljubezenska, potem vas obžalujem.

— Vi me obžalujete?

— Da. Tega gospoda de Canolles, kateremu izkazujete čast, da ga imenujete svojega tekmeča, ni tukaj. Sploh pa lahko čakate, da vidite, če bo prišel.

— Prišel je.

— On, — je vzkliknila Nanon, — to ni res!

V tem slučaju je ležal izraz globoke resnice v njenem glasu.

— Povedati vam hočem. Prišel je na razdaljo štirih sto korakov od te hiše, a se je na njegovo lastno srečo ustavil v gostilni "Pri zlatem teletu".

Nanon je razumela, da je vojvoda veliko manj vedel kot je iz prva domnevala. Skomignila je z rameni, kajti neka druga misel, na katero jo je spravilo najbrž pismo, ki ga je držala v rokah, je vstajala v njej.

— Ali je mogoče, — je rekla, — da se da eden najboljših politikov kraljestva ujeti od anonimnih pisem?

— Anonimno sem ali tja, a kako mi pojasnite to pismo?

— Pojasnilo ni težko ter je posledica lepega obnašanja naših sovražnikov v Agen. Gospod de Canolles vas je prosil za dopust radi družinskih zadev in ta dopust ste mu dovolili. Vedeli so, da je prišel tu skozi in zgradili na to to smešno obdolžitve.

Nanon je zapazila, da je postajalo lice vojvode vedno bolj temno.

— Pojasnilo bi bilo dobro, — je rekel, — če bi ne bil dostavljen pismu, katero pripisujete svojim sovražnikom, pripis, katerega ste v svojem nemiru pozabili prečitati.

— Pripis? — je ponovila ona.

— Da, le čitajte, — je rekel vojvoda.

Nanon je skušala nasmehitati se, a čutila, kako se njene poteze niso hotele več prilagoditi temu znamenju notranjega miru. Vsled tega se je zadovoljila s tem, da je prečitala z najbolj mirnim glasom, s katerim je razpogajala, naslednje:

(Dalje prihodnjič.)

O z'orabah na Koroškem.

"Beogradski dnevnik" je pri nakazil uvažali blago, da moko občil o Koroški serijo člankov izročil, proti plačilu za njegov pod naslovom "Koruska afera". Članke je napisal Nikola Gjonović. V tretjem članku piše med drugim:

"Govorilo se je, da so bili zapleteni v tihotapjenje moke celo sami nadzorstveni organi. Tega ni bilo mogoče ugotoviti, kar pa ne pomenja, da bi bilo izključeno. Angleški polkovnik Peck, predsednik plebiscitne komisije, je rekel o nekem okrajnem glavarju, da bi bil takoj "out" (zunaj), ako bi bil angleški uradnik, češ, da je vdeležen pri tihotapstvu moka. Škoda je, da ni nihče zahteval od gospoda Pecka dokaze za to stvar. Tipične zlorabe z živili so se vršile na ta-le način: Okrajna glavarstva so dajala priporočila trgovcem iz cone A na odsek za prehrano v Ljubljani, kateri jim je na temelju teh priporočil dajal "nakaznice" ne samo za predmete prehrane, marveč tudi za vse ostalo blago, ki se je moglo uvažati iz našega ozemlja. Tako je odsek posloval, kakor se je službeno poudarjalo, radi "olajšanja" prometa. Osebe, ki so na temelju takih nakazil uvažale blago v cono A, so bile oproščene carine in zasnuranja valute, seveda pod pretežno aprovizacije Koroške. Tako nakazilo je n. pr. dobil trgovec Majdič v Kranju za uvoz moka v cono A. Tudi on je bil dolžan, kakor vsi ostali, ki so na podlagi takšnih

CENIK KNJIG

katere se dobi pri

Slovenic Publishing Co.

82 Cortlandt St. New York

Poučne knjige.	Petrosini znani N. Y.
Hitri računar .50	detektiv .45
Nemški abecednik .35	Sveta Genovefa .40
Nemško-angleški tolmač .60	Zlatokopi .35
Pravilo dostojnosti .30	Doli z orožjem .50
Slovensko-nemški slovar (Janežič Bartol) 4.00	Zbrani spisi Jakob Alešovec
Slovensko-nemški slovarček 1.00	Kako sem se jaz likal. 1.25
Poljedelstvo .60	Prvi del 1.25
Umni kmetovalce .50	Drugi del 1.25
	Tretji del 1.00
	Ljubljanske slike.
	Četrti in peti del 1.50
	Ne v Ameriko.
	Šesti del 1.25
	Gledališke igre.
	Reveček Andrejček .50
	Ne kliči vruga .40
	Zemljevidi.
	Združenih držav .25
	Čelega sveta .25
	Kranjske dežele .10
	Zemljevidi: New York, Ill., Kans., Colo., Mont. Pa., Minn., Wis., Wyo., W. Va., Alaska vsaki po .25
	Razglednice.
	Marijina otroka .45
	Newyorške, ducat po .24
	Princ Evgenij Savojski .35
	Slovenske narodna noša po .04
	Pet tednov v zrakovu 2.00
	Požigalec .30
	ducat .35

Opomba: Naročnikom je priložiti denarno vredost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici ali poštnih smarkah. Poština je pri vseh cenah vračunjena.

Nikola Gjonović zaključuje svoja izvajanja tako-le:

"Govori se in piše, da je plebiscit na Koroškem presnetil tako Angleže kakor Francoze in Italijane. Govori se, da so bili napadni ne samo naši, marveč tudi avstrijski računi. To je mogoče. Razlika med nami in Avstrijci leži v tem, da so Avstrijci napačno računali, a pravilno delali, do čim smo mi napačno in pogrešno računali in delali."

Rad bi izvedel za naslov mojega prijatelja IVANA KINKELA, doma iz Jelšan na Primorskem. Pisal sem mu par pismem v Tacoma, Wash., pa mi ni nič odpisal. Prosim cenjene rojake, kateri ga poznajo, da ga opozorijo na ta oglas, da se mi oglasi. — John Frol, R. F. D. No. 4, Box 113, Monongah, W. Va. (20-21-1)

Rad bi izvedel za mojega prijatelja JOE DEERING ali DERENDA. Nahaja se v Chicagu ali Clevelandu. Če kdo ve za njegov naslov, prosim, naj mi naznani, ali če sam bere, naj se mi javi, imam mu nekaj važnega za spornosti. — Martin Weber, 7217 Sycamore Avenue, Seattle, Wash. (20-22-1)

Pozor rojaki in rojakinje!

Od Alpeninkture
Vam zrastejo krasni lasje v 60ih tednih.

Od Alpeninkture zrastejo v 60ih tednih moških krasne brke in brada. Revmatizem ali kostilob se ozdravi popočoma v 60ih dneh. Od Bruslitzinkture Vam postanejo stivlasje popolnoma naradni kakor so bili v mladosti. Zdravilo za rane, opekline, kraste, bube, trpave, za kurje ocese, bradavice, potne noge, ozeblino, Zastarane želodčne bolezni se zdravijo hitro in poceni. Pišite takoj po cenik in in krasen žepni Keleđer in kaj žepa za leto 1921 pošljem zastojni. Pošljite še marko za poštino, knjižica, velja vsakemu v potrebi več kot \$10.

Jakov Wahlich
6702 Bonna Ave., N. E. Cleveland, O.

Slovensko-Amerikanski K. ledar za leto 1921 se dobi pri slednjih zastopnikih:

CLEVELAND, O.
Podružnica: Frank Saker, 6104 St. Clair Avenue.
Jakob Resnik, 3599 E. 81 Street.
Charles Karlinger, 1086 Addison Rd.
LORAIN, O.
John Kuma, 1735 E. 33 Street.
Louis Bant, Box 106, Pearl St.
BARTERTON, O.
Albin Foljanec, 188 Melvin Street.
Frank Fole, 307 W. Tuscarawas Ave.
WEST NEWTON, PA.
Jos. Jovan, R. F. D. 2, Box 101.
GREENSBURG, PA.
Frank Novak, R. R. 7.
FOREST CITY, PA.
Matija Kimlin.
WILLOCK, PA.
Jos. Petercel.
SMITHVIEW, PA.
Frank Strainer.
AMBRIDGE, PA.
Frank Jakabe 112 Washington St.
BROUGHTON, PA.
Anton Ipavec.
BESSEMER, PA.
Louis Hrlbar.
DUNLO, PA.
A. Oshaben.
JOHNSTOWN, PA.
John Polanc, 546 Woodland Ave.
PITTSBURGH, PA.
Zvonko Jakše.
Ignac Maglieter.
Jos. Pogačar, 6307 Berlin Alley.
EXPORT, PA.
Jurij Previč.
FARRELL, PA.
J. Okorn 1108 Beach Street.
CONEMAUGH, PA.
V. Rovancic, 347 Greave Street.
CLARIDGE, PA.
Anton Verina.
STEELTON, PA.
Anton Hren, 252 Main Street.
IMPERIAL, PA.
Val. Petercel.
UNITY STA., PA.
Frank Schifrar.
AURORA, ILL.
Jernej Verbič, 675 Aurora Ave.
NORTH CHICAGO, ILL.
Math. Ogryn, 10 — 10 Street.
JOLIET, ILL.
Frank Laurich, 624 Summit St.
Frank Bamlich, 745 Summit St.
CHICAGO, ILL.
Joseph Blah, 1944 W. 22 Place.
SPRINGFIELD, ILL.
Mat. Barboch, 1506 S. 15 Street.
SHEBOYGAN, WIS.
H. Svetlin 1018 St. Clair Avenue.
WEST ALLIS, WIS.
Frank Skok, 485 — 52 Avenue.
INDIANAPOLIS, IND.
Louis Rudman, 737 N. Holmes Ave.
CLINTON, IND.
L. Bolskar, 318 N. 9 Street.
PUEBLO, COLO.
Peter Culligan, 1245 So. 15. Fee Ave.
Frank Janesch, 1212 Bohmen Ave.
John Germ, 734 Moffat Avenue.
ROCK SPRINGS WYO.
Anton Justin.
GOWANDA, N. Y.
Karl Strinsha, 114 Miller Street.
LITTLE FALLS, N. Y.
Frank Masic, 33 Danube Street.
ST. LOUIS, MO.
M. Gabrieljan, 2834 Lyon Street.
GILBERT, MINN.
Louis Vessel.
ELY, MINN.
Jos. Peshel.
VIRGINIA, MINN.
Frank Hrovatic.
EAST HELENA, MONT.
Frank Hrelis.
KLEIN, MONT.
Geo. Zabeč.
FRANKLIN, KANS.
Frank Leskovec.
SAN FRANCISCO CAL.
J. Lassin, 558 San Bruno Ave.
Cena 40 centov.

Rad bi izvedel za naslov mojega prijatelja IVANA KINKELA, doma iz Jelšan na Primorskem. Pisal sem mu par pismem v Tacoma, Wash., pa mi ni nič odpisal. Prosim cenjene rojake, kateri ga poznajo, da ga opozorijo na ta oglas, da se mi oglasi. — John Frol, R. F. D. No. 4, Box 113, Monongah, W. Va. (20-21-1)

Zadimba, šolčka in najraznovrstnejša domača zdravila
katere priporoča magr. Knedpp, unam vedno v zalogi.
Pišite po brezplačni cenik.
MATH. PEZDIR
O Box 772, City Hall Station
NEW YORK CITY

Blaznikova Pratika
Cena je 15 centov.
Posebno izdajo za Ameriko smo prejeli iz starega kraja.
Kdor jo hoče imeti naj pošlje kakoj poštno znamke in nam pošlje naslov in poslani mu jo bomo poslali.

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York N. Y.

V Clevelandu, O., se jih dobi v 8ih podružnicah:
6104 St. Clair Ave.

Dr. Koler
SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik. Specializiral v Pittsburghu, ki ima 25-letno prakso v zdravstvu bli vseh možkih boleznih.

Restrukcije krvi, zdravi v zlati svinčeni sod, ki ga je izumel dr. prof. Strlich. Če mate mogoče ali nemogoče po telesu v prsi, ispadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izlečite se brez kri. Ne čakajte, kar bi se lahko zgodilo.

Restrukcije krvi, zdravi v zlati svinčeni sod, ki ga je izumel dr. prof. Strlich. Če mate mogoče ali nemogoče po telesu v prsi, ispadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izlečite se brez kri. Ne čakajte, kar bi se lahko zgodilo.

Restrukcije krvi, zdravi v zlati svinčeni sod, ki ga je izumel dr. prof. Strlich. Če mate mogoče ali nemogoče po telesu v prsi, ispadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izlečite se brez kri. Ne čakajte, kar bi se lahko zgodilo.

Restrukcije krvi, zdravi v zlati svinčeni sod, ki ga je izumel dr. prof. Strlich. Če mate mogoče ali nemogoče po telesu v prsi, ispadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izlečite se brez kri. Ne čakajte, kar bi se lahko zgodilo.

GROZDJE! GROZDJE! GROZDJE!
Dospela je nova zaloga. Nove cene.

Črno kaliforn. prvovrstno (Barbara) sto funtov \$25.00
Črno kaliforn. drugovrstno (Barbara) sto funtov \$17.00
Črno kaliforn. prvovrstno (Zinfandel) sto funtov \$26.00
Črno drugovrstno (Zinfandel) sto funtov \$24.00
Bejo kaliforn. prvovrstno (Malaga) sto funtov \$27.00
Bejo kaliforn. drugovrstno (Malaga) sto funtov \$25.00
Bejo, najboljša vrsta (Muscat) sto funtov \$24.00
Bejo, druga vrsta (Muscat) sto funtov \$22.00
Rdeče, kalifornijsko, male jagode sto funtov \$13.00
Grško, najboljša vrsta sto funtov \$17.00

Z vsakim naročilom morate poslati malo svoto \$5.00 kot ar. ostalo bošte plačali ekspresno, ko boste dobili naročilo.

DALM. CALIFORNIA GRAPE CO.
36 CORTLANDT STREET NEW YORK, N. Y.

DOCTOR LORENZ
EDINI SLOVENSKI GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST MOŠKIH BOLEZNI
644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih boleznih. Jaz sam se zdravim nad 23 let imam skušnjo v vseh boleznih in ko se smam slovensko, zato vas kotem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in soravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju možkih boleznih. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skri pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite šimpreje.

Jaz ozdravim zastrupljene kri, masulo in lise po telesu, bolezi in gripa, ispadanje las, bolečine v kosteh, stara rane, živčne bolezni, otebelost, bolezi v mehuru, ledcah, jetrah, L. žolcu, rmanico, revmatizmu, katar, ziso žile, nespečna hla.

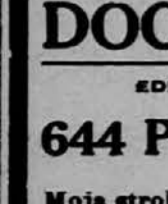
Uradne ure: v predvečer, urekah in petkih od 8. ure zjutraj do 8. ure popoldne. Ob nedeljah pa do 2. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIDETE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabijo čimnaje, da vas razumajo. Jaz z enim hrvaščko se iz starega kraja, zato vas lažje zdravim, kar vas razumam.

DOCTOR LORENZ
EDINI SLOVENSKI GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST MOŠKIH BOLEZNI
644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih boleznih. Jaz sam se zdravim nad 23 let imam skušnjo v vseh boleznih in ko se smam slovensko, zato vas kotem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in soravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju možkih boleznih. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skri pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite šimpreje.

Jaz ozdravim zastrupljene kri, masulo in lise po telesu, bolezi in gripa, ispadanje las, bolečine v kosteh, stara rane, živčne bolezni, otebelost, bolezi v mehuru, ledcah, jetrah, L. žolcu, rmanico, revmatizmu, katar, ziso žile, nespečna hla.

Uradne ure: v predvečer, urekah in petkih od 8. ure zjutraj do 8. ure popoldne. Ob nedeljah pa do 2. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIDETE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabijo čimnaje, da vas razumajo. Jaz z enim hrvaščko se iz starega kraja, zato vas lažje zdravim, kar vas razumam.

COLUMBIA
GRAMOFONE
VICTOR NAVINŠEK, 331 Greave St., CONEMAUGH, PA.

OD \$35.50 — \$350.00
— VELIKA ZALOGA —
PLOŠČ V VCEH JEZIKI.
KIR. BREZPLAČNE CE-
NIKE DOBITE PRI:

KRETANJE PARNIKOV
KEDAJ PŘIBLIŽNO ODPLUJEJO IZ NEW YORKA.

BELVEDERE	22 jan. — Trst
RYNDAM	22 jan. — Cherbourg
SAXONIA	22 jan. — Cherbourg
AQUITANIA	25 jan. — Cherbourg
ROTTERDAM	25 jan. — Boulogne
ARGENTINA	29 jan. — Trst
LA SAVOIE	1 jan. — Havre
ITALIA	1 febr. — Trst
AQUITANIA	3 febr. — Cherbourg
KROONLANF	12 febr. — Cherbourg
LA LORRAINE	5 febr. — Havre
ZEELAND	5 febr. — Cherbourg
ALBANIA	8 febr. — Cherbourg
PRES. WILSON	9 febr. — Trst
LAPLAND	19 febr. — Cherbourg
RYNDAM	12 febr. — Boulogne
ADRIATIC	16 febr. — Cherbourg
LEOPOLDINA	16 febr. — Havre
FRANCE	17 febr. — Havre
N. AMSTERDAM	19 febr. — Boulogne
FINLAND	26 febr. — Cherbourg
ROTTERDAM	1 marca — Boulogne
ROCHAMBEAU	8 marca — Havre
IMPERATOR	10 marca — Cherbourg
ZEELAND	12 marca — Cherbourg
RYNDAM	19 marca — Boulogne
N. AMSTERDAM	26 marca — Boulogne

Glede cen za vozne listke in vaa druga bojanila, obrnite se na vrhovno.

FRANKS — KSER
62 Cortlandt St., New York

LLOYD SABAUDO
3 State Street New York

Prihodnji odpluje iz N. Y. parnik iz 2. vrste RE D'ITALIA — 26. febr. REGINA D'ITALIA — 23. marca. — direktni vojni listki, ne skrivati mest v Jugoslaviji. Brezplačno vino botnikom 8. razreda.

French Line
COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE
V JUGOSLAVIJO PREKO HAVRE

SAVOIE 29. januarja
LA LORRAINE 5. februarja
CHICAGO 15. februarja
LEOPOLDINA 16. februarja
FRANCE 20. januarja

POSEBNA VOZNAJNA
NARAVNOST DO HAMBURGA
NIAGARA 1. marca

Direktna železniška zveza iz Pariza v vse glavne točke Jugoslavije.

Hitri parniki s štirimi in dvema vtičkoma. Poseben zastopnik jugoslovanske vlade je pričakal potnike ob prihodu naših parnikov v Havru ter jih točno odpremi, kamor so namenjeni.

Parniki francoske črte so transportiral kakom vojne na tisoče čehoslovških vojakov brez vse nevolike.

Za šifkarte in cene vprašajte v DRUŽBINI PISARNI, 19 State St., N. Y. C. ali pa pri lokalnih agentih.

Cosulich črta
Direktno potovanje v Dubrovnik (Gračan) in Trst.

BELVEDERE
25. januarja
ARGENTINA
29. januarja
PRES. WILSON
2. februarja

Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji. Razkošne ugodnosti prvoga, drugoga in tretjega razreda.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHELPS BROTHERS. & CO.
Passenger Department
4 West Street New York

DOCTOR LORENZ
EDINI SLOVENSKI GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST MOŠKIH BOLEZNI
644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih boleznih. Jaz sam se zdravim nad 23 let imam skušnjo v vseh boleznih in ko se smam slovensko, zato vas kotem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in soravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju možkih boleznih. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skri pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite šimpreje.

Jaz ozdravim zastrupljene kri, masulo in lise po telesu, bolezi in gripa, ispadanje las, bolečine v kosteh, stara rane, živčne bolezni, otebelost, bolezi v mehuru, ledcah, jetrah, L. žolcu, rmanico, revmatizmu, katar, ziso žile, nespečna hla.

Uradne ure: v predvečer, urekah in petkih od 8. ure zjutraj do 8. ure popoldne. Ob nedeljah pa do 2. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIDETE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabijo čimnaje, da vas razumajo. Jaz z enim hrvaščko se iz starega kraja, zato vas lažje zdravim, kar vas razumam.

DOCTOR LORENZ
EDINI SLOVENSKI GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST MOŠKIH BOLEZNI
644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih boleznih. Jaz sam se zdravim nad 23 let imam skušnjo v vseh boleznih in ko se smam slovensko, zato vas kotem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in soravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju možkih boleznih. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skri pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite šimpreje.

Jaz ozdravim zastrupljene kri, masulo in lise po telesu, bolezi in gripa, ispadanje las, bolečine v kosteh, stara rane, živčne bolezni, otebelost, bolezi v mehuru, ledcah, jetrah, L. žolcu, rmanico, revmatizmu, katar, ziso žile, nespečna hla.

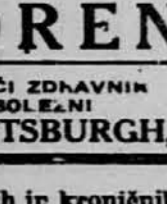
Uradne ure: v predvečer, urekah in petkih od 8. ure zjutraj do 8. ure popoldne. Ob nedeljah pa do 2. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIDETE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabijo čimnaje, da vas razumajo. Jaz z enim hrvaščko se iz starega kraja, zato vas lažje zdravim, kar vas razumam.

DOCTOR LORENZ
EDINI SLOVENSKI GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST MOŠKIH BOLEZNI
644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih boleznih. Jaz sam se zdravim nad 23 let imam skušnjo v vseh boleznih in ko se smam slovensko, zato vas kotem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in soravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju možkih boleznih. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skri pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite šimpreje.

Jaz ozdravim zastrupljene kri, masulo in lise po telesu, bolezi in gripa, ispadanje las, bolečine v kosteh, stara rane, živčne bolezni, otebelost, bolezi v mehuru, ledcah, jetrah, L. žolcu, rmanico, revmatizmu, katar, ziso žile, nespečna hla.

Uradne ure: v predvečer, urekah in petkih od 8. ure zjutraj do 8. ure popoldne. Ob nedeljah pa do 2. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIDETE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabijo čimnaje, da vas razumajo. Jaz z enim hrvaščko se iz starega kraja, zato vas lažje zdravim, kar vas razumam.